

Almelo in balans

De staat van gestapelde achterstanden in de buurten van Almelo

Almelo in balans

De staat van gestapelde achterstanden in de
buurten van Almelo

Colofon

Het PON & Telos heeft dit onderzoek verricht in opdracht van

Auteur(s)

Dr. Marleen van der Haar

Bianca Koomen, MSc

Daphne van de Ven, MSc

Dr. Susanne Agterbosch

Fotograaf

David Bottenberg / Unsplash

Publicatienummer

24179

Datum

mei 2025

© 2025 Het PON & Telos

Het auteursrecht van deze publicatie berust bij Het PON & Telos. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.

Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van Het PON & Telos. Hoewel deze publicatie met de grootst mogelijke zorg is samengesteld, kan Het PON & Telos geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten.

Meer informatie

www.hetpon-telos.nl

Inhoudsopgave

1	Introductie	1
1.1	Aanleiding en onderzoeksvragen	1
1.2	Signaleringsinstrument MDI	1
1.3	Leeswijzer	2
2	Meervoudige achterstanden in Almelo	3
2.1	Patronen van achterstanden in Almelo over de tijd	4
2.2	Huidige situatie: concentratie van achterstand	5
2.3	Ontwikkeling in de buurten varieert	6
2.4	Ontwikkelingen op domeinen in Almelo	7
2.4.1	Verslechtering gezondheid in perspectief	8
2.4.2	Relatie kwetsbaarheid en wonen	8
2.5	Sterke samenhang MDI met energiearmoede en ongezonde leefstijl	9
2.6	Gespiegelde buurten: vergelijking best-scorende en slechtst-scorende buurten	10
2.6.1	Verschillen in de MDI	10
2.6.2	Buurtprofielen vergeleken	11
2.7	Conclusies	12
	Bijlage A . Literatuurlijst	14
	Bijlage B . Overzicht per MDI-categorie	15
	Bijlage C . Kosten sociaal domein per buurt	18
	Bijlage D . Top 10 slechtst- en best-scorende buurten	20
	Bijlage E . Buurtprofielen	25
	Bijlage F . Ontwikkeling MDI-domeinen 10 slechtst-scorende buurten	31
	Bijlage G . Structurele samenhangende factoren	36
	Bijlage H . Indicatoren en bronnen	38

1 Introductie

1.1 Aanleiding en onderzoeksvragen

In aanloop naar de nieuwe Perspectiefnota 2026-2029 en in het kader van de ambitie ‘stad in balans’ wil de gemeente Almelo meer inzicht in de sociaalmaatschappelijke staat van Almeloze buurten. Hiertoe brengt Het PON & Telos in dit onderzoeksrapport de stapeling van achterstanden in beeld. We doen dit aan de hand van de Meervoudige Achterstandsindex (multiple deprivation index, vanaf nu MDI), waarin de domeinen inkomen, werk, gezondheid, opleiding, huisvesting, veiligheid en woonomgeving worden meegenomen. Dit instrument heeft met een focus op kwetsbaarheden een signaleringsfunctie; in welke buurten gaat het goed en waar zijn aandachtspunten en kwetsbaarheden als het gaat om meervoudige achterstandsproblematiek, en hoe hebben buurten zich over de afgelopen 10 jaar ontwikkeld?

In dit onderzoeksrapport geven we antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

1. Hoe heeft de stad zich de afgelopen 10 jaar ontwikkeld naar doelgroepen en buurten? Waar scoort de stad op buurtniveau goed en waar moet het beter?
2. Welke thema’s en opgaven (en in welke gebieden) komen uit dit beeld bovendien? En welke kritieke indicatoren komen daaruit voort op buurtniveau? Het gaat hierbij zowel om sociale als fysieke indicatoren.

1.2 Signaleringsinstrument MDI

Met behulp van de MDI op buurtniveau krijgt de gemeente Almelo meer zicht op de mate van stapeling van achterstanden. De MDI biedt op lokaal niveau inzicht in geografische verschillen van gestapelde achterstanden tussen Almeloze buurten. Hiermee biedt de MDI-index een bredere benadering van achterstanden dan enkel armoede. Achterstand gaat daarbij over het gebrek aan middelen én kansen van mensen. Om dit multidimensionale perspectief in beeld te brengen, onderscheidt de MDI-index zeven domeinen; inkomen, werk, opleiding, gezondheid, veiligheid, huisvesting en woonomgeving (Noble, et al., 2004). De gezamenlijkheid van deze domeinen brengt de gestapelde achterstand in beeld. Niet elk domein telt even zwaar mee; de weging van de verschillende domeinen is gebaseerd op de meest recente MDI-studies vanuit het Verenigd Koninkrijk (Noble, et al., 2019). Elk domein bestaat uit verschillende indicatoren.¹ In tabel 1 zijn de verschillende domeinen, de weegfactoren en de bijbehorende indicatoren terug te vinden (zie bijlage H voor meer informatie over de gebruikte indicatoren).

¹ Deels afhankelijk van data-beschikbaarheid op buurtniveau

Tabel 1. Overzicht van indicatoren van de MDI naar domein

Domein	Indicatoren
Inkomen (22.5%)	Arme huishoudens Huishoudens met een financiële buffer
Werk (22.5%)	Werkzame beroepsbevolking Arbeidsongeschikten
Gezondheid (13.5%)	Beoordeling eigen gezondheid Mentale gezondheid (Risico depressie/angst, stress)
Opleiding (13.5%)	Laagopgeleiden
Huisvesting (9.3%)	Afstand tot bushaltes Afstand tot basisschool Afstand tot huisartsenpraktijk Afstand tot levensmiddelen Betaalbare koopwoningen
Veiligheid (9.3%)	Vandalisme Vermogensdelicten Gewelddelicten
Woonomgeving (9.3%)	Geluidhinder Energie label woningen Luchtkwaliteit (emissie CO ₂ , NMVOS, PM _{2.5} , NO _x) Verkeersveiligheid Oppervlakte laag groen en bomen

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bespreekt allereerst de MDI-analyses voor heel Almelo op buurniveau. We zoomen hierbij in op patronen van achterstanden in de tijd, zowel voor de MDI-totaal score als de scores op de verschillende domeinen. Vervolgens zoomen we in op het verschil in ontwikkeling tussen de Almelose buurten², waarbij we kijken naar de 10 slechtst-scorende en 10 best-scorende buurten. Ook gaan we in op enkele structurele factoren die samenhangen met gestapelde achterstanden, met daarbij specifiek aandacht voor energiearmoede, gezondheid en wonen. Tot slot zoomen we dieper in op een aantal kenmerken van de 10 slechtst- en 10 best-scorende buurten en presenteren we de conclusie. In bijlage B zijn alle buurten en hun MDI-scores te vinden, bijlage C laat de kosten van het sociaal domein op buurniveau zien. Verder geeft bijlage D informatie over de 10 slechtst-scorende en 10 best-scorende buurten weer, waar bijlage E verder ingaat op deze buurtprofielen. Bijlage F laat de ontwikkeling van de MDI-domeinen in de afgelopen 10 jaar voor de 10 slechtst-scorende buurten zien. Tot slot zoomen we in bijlage G in op een aantal structurele samenhangende factoren met de MDI-index.

² Buurten met minder dan 200 inwoners zijn buiten beschouwing gelaten in verband met teveel missende waarden op de indicatoren en de vele fluctuaties over de tijd vanwege het lage inwoneraantal.

2 Meervoudige achterstanden in Almelo

HOOFDBEVINDINGEN

- De afgelopen 10 jaar zijn de relatieve achterstanden in Almelo afgenomen; 56 van de 60 buurten in Almelo laten in 2024 een verbetering ten opzichte van 2015 zien.
- Deze afname van de relatieve achterstanden geldt ook voor de buurten met de meeste stapeling van achterstanden. In 2015 had Almelo 39 buurten met een zeer hoge MDI-score. In 2024 is dat verminderd naar 32 buurten.
- Ruim de helft van de Almelose bevolking woont in een buurt met zeer veel stapeling van achterstanden.
- Verbeteringen op gemeenteniveau worden vooral veroorzaakt door verbetering op het gebied van inkomen en – in mindere mate – opleiding, woonomgeving, werk en veiligheid.
- In vergelijking met 10 jaar terug is achterstand op het gebied van gezondheid op gemeenteniveau (net als landelijk) verslechterd.
- Net als het landelijke beeld, hangt de MDI-score in Almelo sterk samen met energiearmoede en (on)gezonde leefstijl.
- De tweedeling tussen buurten met meer en minder (gestapelde) achterstanden is de afgelopen jaren toegenomen.
- In buurten met een (zeer) hoge MDI score dragen alle domeinen bij de stapeling van achterstanden; inkomen, opleiding en gezondheid dragen het meeste bij. In die buurten is ook veel (1) energiearmoede en (2) ongezonde leefstijl.
- Inwoners in de slechtst-scorende buurten zijn op alle facetten kwetsbaarder dan de inwoners in de best-scorende buurten. Een bijzonder aandachtspunt betreft de hoge mate van onder advisering van kinderen in de slechtst-scorende buurten, ook in vergelijking met het landelijke gemiddelde.

CONCLUSIE

- De huidige situatie in Almelo vraagt een meervoudige, langjarige en gebiedsgerichte aanpak om achterstanden te verminderen en de beweging in te zetten richting de ambitie ‘stad in balans’.

In dit hoofdstuk brengen we de relatieve gestapelde achterstanden op buurtniveau voor Almelo in kaart. Allereerst zoomen we in op de ontwikkeling van de MDI-index in de tijd. Dit doen we zowel voor de totale MDI-score als voor de uitsplitsingen van de zeven domeinen. Vervolgens kijken we naar de 10 buurten met de hoogste – en dus slechtste – en met de

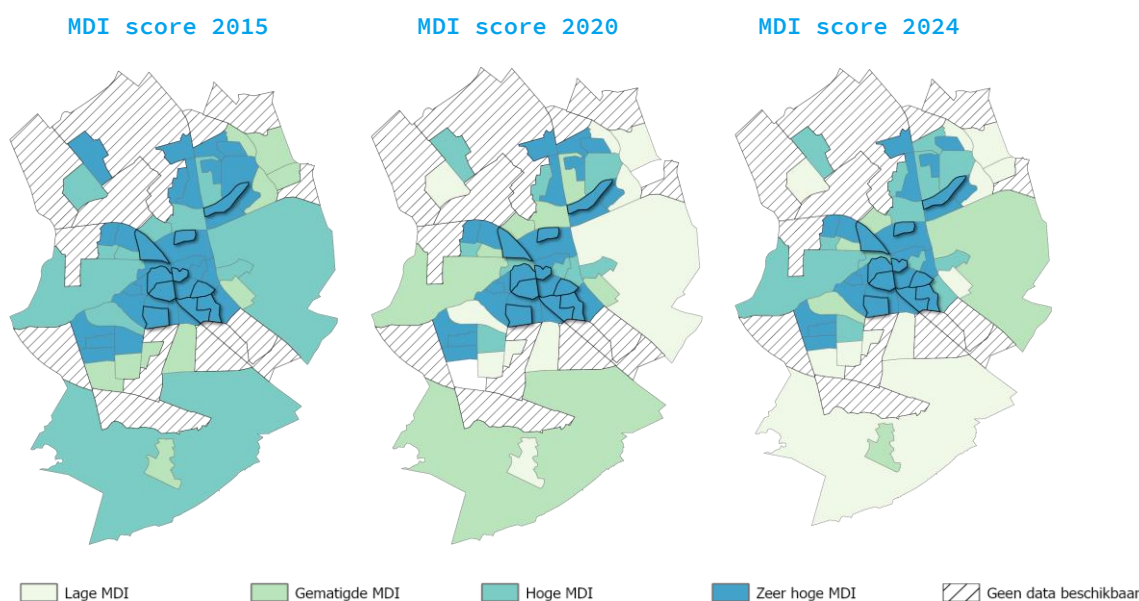
laagste – en dus beste – MDI-scores in Almelo. Daarna onderzoeken we de samenhang tussen een aantal structurele factoren en de MDI-index. Tot slot presenteren we een verdieping op een aantal kenmerken met betrekking tot de samenstelling van de buurt qua inwoners en woningvoorraad en trekken we conclusies.

2.1 Patronen van achterstanden in Almelo over de tijd

We gebruiken de MDI-index om de gestapelde achterstanden op zeven domeinen in beeld te brengen voor de gemeente Almelo. We brengen de relatieve achterstanden op buurtniveau in beeld. Hoe hoger de MDI-score, hoe meer (stapeling van) achterstanden er in een buurt zijn.

Onderstaande figuur 1 laat ontwikkeling van achterstanden op buurtniveau over de tijd zien voor de jaren 2015, 2020 en 2024 (hoe hoger de MDI-score, hoe donkerder het gebied op de kaart kleurt; zie bijlage A voor de scores per buurt). Hieruit kunnen we opmaken dat de gemeente Almelo zich de afgelopen 10 jaar in positieve zin heeft ontwikkeld; er zijn minder buurten met (zeer) hoge MDI-scores, ofwel minder buurten met veel meervoudige achterstandsproblematiek. Tegelijkertijd is er een aantal buurten die anno 2024 nog steeds kampen met zeer hoge MDI-scores en daarmee dus veel stapeling van achterstanden kennen. Dit geldt met name voor buurten in het centrum van Almelo, de donkerblauwe gebieden op onderstaande figuren. Deze donkerblauwe gebieden zijn de buurten die in 2024 de hoogste MDI-scores kennen.

Figuur 1. MDI scores Almelo in 2015, 2020 en 2024

Op basis van kwartielen:

- Lage MDI: MDI-score tot 40
- Gematigde MDI: MDI-score van 40 – 50
- Hoge MDI: MDI-score van 50 – 60
- Zeer hoge MDI: MDI-score van 60 en hoger
- *Geen data beschikbaar: Buurten met minder dan 200 inwoners*

2.2 Huidige situatie: concentratie van achterstand

Gemiddeld genomen valt de gemeente Almelo in 2024 met een MDI-score van 56,9 in het kwartiel hoge MDI-score. Als we kijken naar de spreiding van de relatieve achterstanden over de buurten van de stad, dan zien we dat 16 van de 60 buurten in de twee kwartielen laag en gematigde MDI-score vallen. Dat betekent dat er in deze buurten sprake is van relatief weinig gestapelde achterstand. 44 van de 60 buurten vallen in de kwartielen hoog en zeer hoge MDI-score. Vertaald naar inwoneraantal betekent dit dat driekwart van de Almelose bevolking woont in een buurt met (zeer) veel stapeling van achterstanden (zie tabel 2). Ruim de helft van de bevolking woont in een buurt (56%) met een zeer hoge MDI-score (32/60 buurten).

Tabel 2. Aandeel inwoners in MDI-categorie

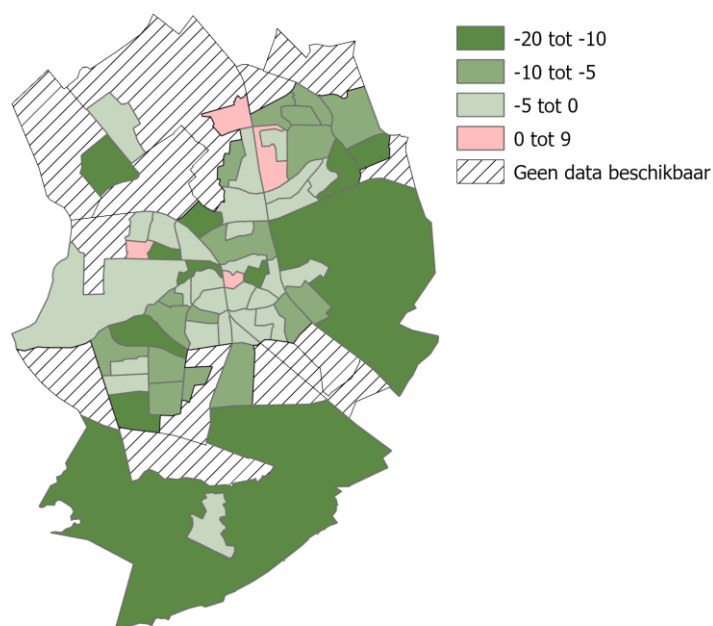
MDI-categorie	Aantal buurten	Almelose populatie
Laag (<40)	10 buurten	10.835 inwoners (15%)
Gematigd (40-50)	6 buurten	6.610 inwoners (9%)
Hoog (50-60)	12 buurten	14.815 inwoners (20%)
Zeer hoog (>60)	32 buurten	41.335 inwoners (56%)
Totaal Almelo	60 buurten	73.595 inwoners

2.3 Ontwikkeling in de buurten varieert

We constateerden zojuist dat gemeentebreed de stapeling van achterstanden in buurten gemiddeld genomen is afgenomen. Als we op buurtniveau kijken dan zien we in 56 van de 60 buurten een verbetering ten opzichte van 2015 (zie bijlage B, tabel 5). Figuur 2 laat de ontwikkeling van de MDI-scores tussen 2015 en 2024 zien. Hierin zien we de buurten die zich de afgelopen 10 jaar het best hebben ontwikkeld groen kleuren en buurten die zich het minst hebben ontwikkeld – of zelfs zijn achteruit gegaan – rood kleuren.

De variatie van de verbetering over de tijd is groot; buurten met de minste stapeling van achterstanden in 2024 zijn de afgelopen tien jaar sterker verbeterd dan buurten met veel stapeling van achterstanden. En voor de buurten met (zeer) veel stapeling van achterstanden in 2024 zijn de verbeteringen minder groot. In 4 buurten in deze groep is de stapeling van achterstanden zelfs toegenomen; hier is dus sprake van een verslechtering. Al met al zien we daarmee dat de tweedeling tussen buurten waar het relatief beter gaat en buurten waar het relatief slechter gaat in termen van gestapelde achterstanden de afgelopen tien jaar is toegenomen. Daarmee is de ongelijkheid in de stad de afgelopen 10 jaar toegenomen.

Figuur 2. Ontwikkeling MDI-scores in procentpunten tussen 2015 en 2024

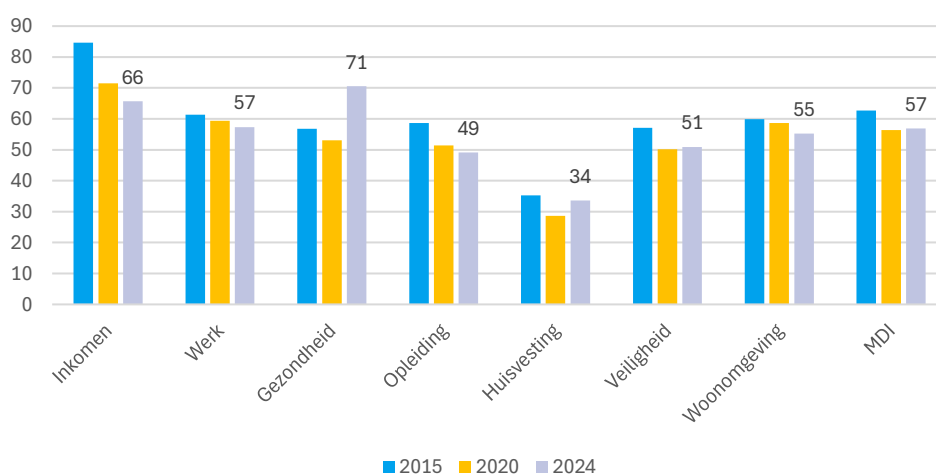
Figuur 2 laat het verschil in MDI-scores tussen 2015 en 2024 zien, waarbij een hogere MDI-score een grotere stapeling van achterstanden betekent. De roodgekleurde buurten kennen een verhoging van de MDI-score en zijn dus de afgelopen 10 jaar verslechterd in termen van gestapelde achterstanden. Hoe donkerder groen, hoe lager de MDI-score en dus hoe groter de verbetering in de afgelopen 10 jaar.

2.4 Ontwikkelingen op domeinen in Almelo

Als we op gemeenteniveau kijken naar de ontwikkelingen op de verschillende domeinen dan zien we dat de verbetering van de MDI-score in 2024 ten opzichte van 2015 met name veroorzaakt wordt door een verbetering in het domein inkomen en – in mindere mate – de domeinen opleiding, woonomgeving, werk en veiligheid (let op: wel een verslechtering op dit domein sinds 2020) (zie figuur 3). Tegelijkertijd zien we dat gemiddeld genomen het domein gezondheid flink is verslechterd – dit is overigens wel in lijn met landelijke ontwikkelingen.

De grote verbetering van het domein inkomen komt doordat er gemiddeld genomen meer huishoudens met voldoende financiële buffer zijn dan in 2015. Het is overigens niet bekend of dit dezelfde mensen zijn als 10 jaar geleden, of dat er andere mensen in Almelo zijn komen wonen met relatief meer inkomen en financiële buffer. Doordat inkomen – net als werk – in verhouding tot de andere domeinen voor ruim een vijfde (22.5%) meeweegt in de berekening van de stapeling van achterstanden, vertaalt de grote verbetering zich sterk door in de daling van de MDI-score van de stad van 63 in 2015 naar 57 in 2024. We zien verder een relatief kleine verbetering van het domein werk; dat komt door een stijging in de arbeidsparticipatie in de stad. Daarnaast zien we dat het aandeel inwoners met een laag opleidingsniveau aanzienlijk is gedaald ten opzichte van 2015.

Figuur 3. Ontwikkeling van de gemeente Almelo per domein over de tijd

Hoewel we de afgelopen 10 jaar in Almelo verbeteringen op gemeenteniveau voor de domeinen inkomen, werk en opleiding constateren wil dit niet zeggen dat mensen met een grotere financiële buffer, een hoger inkomen of werk niet meer worstelen met hun bestaanszekerheid. Zo betoogt de Wetenschappelijk Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in haar recente rapport Grip dat dit ook afhangt van de mate van grip die mensen op hun eigen leven hebben (WRR, 2023). Een voorbeeld is de groep ‘werkende armen’: iemand kan een baan hebben, maar door een flexibel contract toch veel onzekerheid en stress ervaren. Wanneer die stress samenhangt met bijvoorbeeld een slechte ervaren gezondheid en een huurwoning met hoge energielasten (en daardoor energiearmoede), levert dat alsnog een vrij kwetsbare situatie op.

Verder is opvallend dat op gemeenteniveau de achterstanden op het domein gezondheid de afgelopen jaren aanzienlijk zijn toegenomen. Hierin zijn effecten van de coronapandemie terug te zien. De stijging van de score op het gezondheidsdomein wordt veroorzaakt door een afname van de beoordeling van de eigen gezondheid door inwoners van Almelo als (zeer) goed en een toename van ervaren stress en het risico op angsten of depressies.

Tot slot is te zien dat het domein huisvesting tussen 2015 en 2020 verbeterd, maar tussen 2020 en 2024 weer is verslechterd. Dit komt met name door een daling in het percentage betaalbare koopwoningen (mede veroorzaakt door de landelijke woningcrisis).

2.4.1 Verslechtering gezondheid in perspectief

In de vorige paragraaf zagen we dat het gezondheidsdomein in gemeente Almelo is verslechterd tussen 2015 en 2024. Dit komt met name door een afname van het aandeel mensen dat aangeeft de eigen gezondheid als (zeer) goed te beoordelen en een toename in het aandeel mensen met een hoog risico op angst of depressies. Beide ontwikkelingen zijn een landelijke trend (zie tabel 3 hieronder en bijlage H voor beschrijving van de indicatoren). Verder zien we dat, wanneer we Almelo vergelijken met de referentiesteden Enschede en Heerlen, de Almelse bevolking haar eigen gezondheid vergelijkbaar beoordeelt als de inwoners uit Enschede, maar een stuk beter dan de inwoners uit Heerlen. Daarnaast zien we dat in Almelo het aandeel inwoners met een hoog risico op angst of depressie net iets minder is dan in de steden Enschede en Heerlen.

Tabel 3. Vergelijking gezondheidsindicatoren tussen gemeenten

Indicator	Almelo		Enschede		Heerlen		Landelijk	
	2015	2024	2015	2024	2015	2024	2015	2024
Aandeel mensen dat de eigen gezondheid als (zeer) goed beoordeeld	72%	67%	72%	68%	64%	57%	76%	70%
Aandeel mensen dat (heel) veel stress ervaren	18%	19%	18%	26%	21%	25%	18%	21%
Aandeel mensen met een hoog risico op angststoornis of depressie	9%	14%	11%	12%	12%	18%	7%	10%

We weten uit recent onderzoek dat gezondheid de belangrijkste bijdrage levert aan de ervaren kwaliteit van leven (Blanken & Verhoeven, 2023). Goede gezondheid is dus van belang voor een stad in balans. Daarnaast zijn ook de mate van grip op het eigen leven en de verbondenheid met de buurt belangrijke voorspellers van kwaliteit van leven (idem).

2.4.2 Relatie kwetsbaarheid en wonen

We zien dat het huisvestingsdomein is verslechterd tussen 2020 en 2024 in Almelo. Verder blijkt uit de buurtprofielen (zie bijlage E) dat de Almelse buurten met een (zeer) hoge MDI-score, een relatief kwetsbaar woningbestand kennen. Hier zijn veel sociale en particuliere huurwoningen te vinden in het lage prijssegment. Onderzoek van het Sociaal en Cultureel

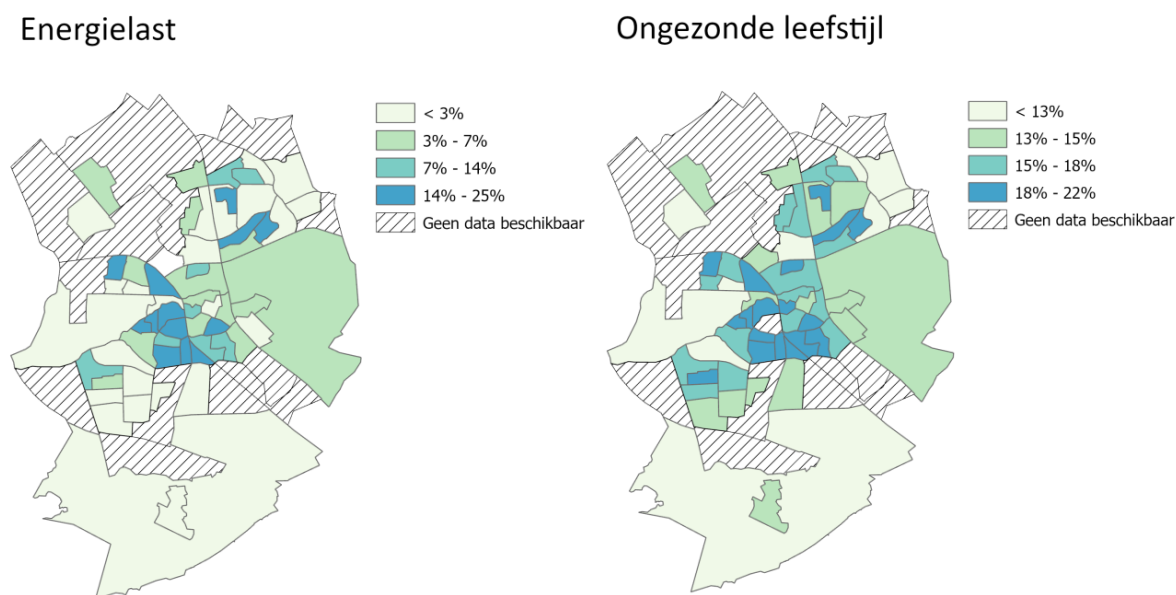
Planbureau (SCP) laat zien dat eenzijdige leefwerelden, wat veroorzaakt wordt door segmentatie in het woningbestand, leidt tot ongelijke kansen van mensen (Vermeij & Thijssen, 2024). Tevens staat dit de sociale cohesie en het gemeenschapsgevoel in de weg en versterkt dit de polarisatie tussen groepen in onze samenleving. Het SCP adviseert in haar rapport dan ook dat actief sturen op de samenstelling, woningvoorraad en het voorzieningenniveau, verbindingen tussen leefwerelden mogelijk maakt.

Verder toont onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) aan dat de woningmarkt als een sorteermachine voor gezondheidsverschillen werkt (Hin & De Hollander, 2023). Dit komt mede door het woningaanbod in bepaalde wijken en de mensen die daar wonen, maar ook door het al dan niet bestaan van sociaal weefsel in de wijk en de hoeveelheid en type voorzieningen. Deze toename van gescheiden leefwerelden is - volgens PBL - reden tot zorg, omdat dit gepaard gaat met ongelijke kansen en het staat sociale samenhang en begrip tussen mensen in de weg. Volkshuisvestingsbeleid met oog voor het terugdringen van gezondheidsverschillen zal - volgens PBL - dus naast rendementslogica ook voorzieningenlogica mee moeten nemen, en naast efficiëntie en betaalbaarheid ook verdelings- en rechtvaardigheidsaspecten.

2.5 Sterke samenhang MDI met energiarmede en ongezonde leefstijl

In buurten met een (zeer) hoge MDI-score zien we dat alle domeinen bijdragen aan de stapeling van achterstanden; van de persoonsgebonden kenmerken scoren inkomen, opleiding en gezondheid in deze buurten het hoogst. In die buurten zien we ook (1) veel energiarmede en (2) ongezonde leefstijl. Figuur 4 laat zowel de energielast – het aantal huishoudens met een laag inkomen en een hoge energierekening – alsmede het aantal bewoners met een ongezonde leefstijl op buurtniveau zien. De ongezonde leefstijl is het gemiddelde percentage bewoners met ernstig overgewicht, roken en/of overmatig alcoholgebruik. Als we kijken naar de buurten waar een hoge energielast en veel ongezond gedrag voorkomt, dan zijn dit veelal buurten met een (zeer) hoge MDI-score.

Figuur 4. Sterk samenhangende factoren met de MDI-score

2.6 Gespiegelde buurten: vergelijking best-scorende en slechtst-scorende buurten

In dit laatste deel van het hoofdstuk zijn de tien slechtst-scorende buurten uitgelicht en vergeleken met de tien best-scorende buurten. In beide groepen woont ongeveer een even groot aandeel van de Almelse bevolking; in de groep tien slechtst-scorende buurten gaat het om 17% van de bevolking (12.780 inwoners) en in de best-scorende buurten om 15% (10.835 inwoners). In 2.6.1 bespreken we de MDI-scores (zie bijlage D). In 2.6.1 bespreken we, in lijn met de huidige beleidsinzet van de gemeente Almelo (zie adviesdeel behorend bij dit rapport), een aantal aanvullende aspecten van inwoners en kenmerken (zie bijlage E) ten aanzien van bestaanszekerheid (inkomen en bijstand), woningvoorraad, onderwijs en arbeidsparticipatie en grip, sociale samenhang en de kosten sociaal domein (zie bijlage C voor een totaalbeeld en bijlage E voor de 10 best- en slechtst-scorende buurten).

2.6.1 Verschillen in de MDI

Eerder concludeerden we dat de tweedeling in Almelo is toegenomen tussen 2015 en 2024. In aanvulling daarop laat tabel 4 zien dat de verbeteringen (dat wil zeggen de negatieve cijfers in de kolom Δ t.o.v. 2015, vergelijkbaar met de groene categorieën uit de legenda in figuur 2) in de 10 slechtst-scorende buurten minder groot zijn dan de verbeteringen in de 10 best-scorende buurten. Een van de 10 slechtst-scorende buurten, Ulk en omgeving, is zelfs verslechterd.

Tabel 4. Ontwikkeling van de groep slechtst-scorende en best-scorende buurten in 2024 vergeleken

Slechtst-scorende buurten in 2024			Best-scorende buurten in 2024		
Buurt	MDI score 2024	Δ t.o.v. 2015	Buurt	MDI score 2024	Δ t.o.v. 2015
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	74,7	-2,1	Verspreide huizen wijk 21	39,9	-10,6
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	74,2	-2,7	Aadorp West	39,7	-13,9
Kerkelanden	73,7	-4,2	Schelfhorst Noordoost	39,7	-9,3
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	72,6	-1,6	Kollenveld	38,8	-9,9
Wonde en omgeving	72,3	-4,0	Maardijk	38,6	-9,3
Nieuwland	72,2	-1,0	Huttenveld	35,6	-9,7
Ulk en omgeving	72,1	3,0	Mooie Vrouwenweg en omgeving	33,7	-9,8
Wester Sluiterveldlanden	72,0	-3,5	Zeven Bosjes	31,7	-12,2
Bornsestraat Midden-Riet Noord	71,5	-2,2	Robbenhaarsweg Noord	30,1	-11,1
Java en omgeving	70,6	-3,3	Markgraven	29,6	-17,2

Als we inzoomen op de verschillende domeinen dan zien we voor de tien slechtst-scorende buurten dat met name de domeinen inkomen, opleiding en gezondheid er in negatieve zin uitspringen (Bijlage D en Bijlage F). Het domein werk scoort ook hoog, maar is over de tijd redelijk constant gebleven.³ Ook constateren we in de 32 buurten met een zeer hoge MDI-score veel energiearmoede (mensen met een laag inkomen en een hoge energierekening) en veel mensen met een ongezonde leefstijl (ernstig overgewicht, roken en overmatig alcoholgebruik). In deze buurten staat de bestaanszekerheid (extra) onder druk.

2.6.2 Buurtprofielen vergeleken

Tot slot bespreken we een aantal opvallende verschillen tussen de best-scorende en slechtst-scorende buurten ten aanzien van een aantal kenmerken van de buurt en haar bewoners (zie bijlage E).

Bestaanszekerheid

In de tien slechtst-scorende buurten wonen, in vergelijking met buurten van Almelo waar minder sprake is van gestapelde achterstanden, veel meer mensen met een laag besteedbaar inkomen, leven meer huishoudens in armoede, is het aandeel mensen dat aangeeft moeite te hebben om rond te komen drie keer hoger, zijn meer mensen met een bijstandsuitkering, is de arbeidsparticipatie lager en hebben aanzienlijk meer inwoners een laag opleidingsniveau. Ook is het percentage kinderen in bijstandshuishoudens veel hoger dan in de best-scorende buurten. Verschillen tussen de groepen zijn groot. Zo is gemiddeld genomen 17% van de huishoudens in de 10 slechtst-scorende buurten arm (onder en rond het sociaal minimum) ten opzichte van 1% arme huishoudens in de 10 best-scorende buurten. Dat is we ook bij arbeidsparticipatie; die is gemiddeld genomen 56% in de 10 slechtst-scorende buurten en 77% in de 10 best-scorende buurten.

³ Inkomen en werk wegen bij de berekening van de MDI-score samen voor 45% mee voor de totaalscore.

Onderadvisering

In relatie tot het opleidingsniveau zien we tevens in de wijken waar deze slechtst-scorende buurten onder vallen in acht van de tien buurten een zeer hoge mate van onderadvisering⁴ bij kinderen ten opzichte van het gemiddelde in Almelo (zie tabel 16 in bijlage E). In algemene zin valt ook op dat het gemiddelde van Almelo met 38% tevens hoger is dan het landelijk gemiddelde van 32%.⁵

Woningvoorraad

Daarnaast kenmerkt de woningvoorraad in deze buurten zich door een (zeer) hoog aandeel sociale huurwoningen en een (veel) lager aandeel koopwoningen; de verhouding tussen koop en huur is omgekeerd in vergelijking met buurten met relatief weinig gestapelde achterstanden. Zo is in de 10 slechtst-scorende buurten gemiddeld 18% van de woningvoorraad een koopwoning, in de 10 best-scorende buurten is dit 96%. Voor sociale huur is dit gemiddeld genomen 59% in de slechtst-scorende buurten en 2% in de best-scorende buurten. Het hoge aandeel sociale huur betekent dat deze buurten toegankelijk zijn voor mensen met een beperkt budget, dit werkt als pull factor voor kwetsbaarheid. Datzelfde geldt voor particuliere huur; in de meeste buurten met veel stapeling van achterstanden is ook gemiddeld genomen meer particuliere huur aanwezig. Ook is het aandeel woningen met een slecht energielabel (E t/m G) flink hoger in de slechtst-scorende buurten.

Grip en sociale samenhang

Verder zien we dat in deze slechtst-scorende buurten het aandeel inwoners dat regie op het leven ervaart over het algemeen lager is. Daarnaast is ook de sociale samenhang ofwel de onderlinge verbondenheid van inwoners met de buurt in tien slechtst-scorende buurten minder dan in de tien best-scorende buurten.

Kosten sociaal domein

Tenslotte zien we grote verschillen in de sociaal domeinkosten. In de 10 slechtst-scorende buurten zijn de gemiddelde sociaal domeinkosten ruim €10.000 per inwoner per jaar. In de 10 best-scorende buurten gaat het gemiddeld genomen om ruim €2.300 per inwoner per jaar.

Bovenstaande vergelijking laat een gespiegeld beeld zien tussen de buurten waar het goed en minder goed gaat.

2.7 Conclusies

Op basis van een sociaalmaatschappelijke analyse, die de ontwikkelingen over de tijd ten aanzien van de stapeling van achterstanden op 7 domeinen in de buurten van Almelo in beeld heeft gebracht, constateren we dat de ongelijkheid in Almelo is toegenomen. Er is sprake van een concentratie van langdurige meervoudige achterstanden in een groot deel

⁴ Deze indicator is enkel op wijkniveau beschikbaar; Dashboard zichtopwijken.nl

⁵ Bron: zichtopwijken.nl

van de buurten. Tevens zijn deze buurten met veel achterstanden de afgelopen tien jaar (fors) minder sterk verbeterd dan buurten waar het beter gaat.

Een verdieping op kenmerken van inwoners en samenstelling van de woningvoorraad laat zien dat er op veel vlakken grote verschillen bestaan tussen de best-scorende en de slechtst-scorende buurten en in Almelo. Deze grote verschillen zorgen in uiterste zin voor gespiegelde buurten. Op alle facetten zijn de inwoners in de slechtst-scorende buurten kwetsbaarder dan de inwoners in de best-scorende buurten.

Op basis van bovenstaande bevindingen concluderen we dat de huidige situatie in Almelo een meervoudige, langjarige en gebiedsgerichte aanpak vraagt om de ambitie 'stad in balans' te kunnen realiseren. Deze conclusie is in lijn met de conclusie uit het rapport Accentueer het verschil (Agterbosch et al. 2024) over achterstanden in Nederlandse regio's; hierin wordt tevens betoogd dat voor het doorbreken van structurele achterstanden een gecombineerde aanpak nodig is gericht op mensen én plekken. In het bijbehorende advies gaan we hier dieper op in.

Bijlage A . Literatuurlijst

Agterbosch, S., Janssen, J., Koomen, B. & Smulders, I. (2024, februari). Accentueer het verschil – Een regionaal perspectief op achterstanden in Nederland. Tilburg: Het PON & Telos. Verkregen via: <https://hetpon-telos.nl/content/uploads/2024/03/Accentueer-het-Verschil-vervolgonderzoek-Elke-Regio-Telt-21-2-2024-Het-PON-Telos.pdf>

Blanken, M. & Verhoeven, N. (2023, juni). Ervaren Brede Welvaart – Hoe Brabanders de kwaliteit van hun leven en leefomgeving waarderen in 2022. Tilburg: Het PON & Telos. Verkregen via: https://hetpon-telos.nl/content/uploads/2022/07/Het-PON-Telos_Publicatie-Ervaren-Brede-Welvaart-DEF.pdf

Hin, J. & Hollander, G. de (2023, december). Gezondheidsachterstanden: kijk ook eens naar de ruimtelijke uitsortering van mensen en voorzieningen. Den Haag: Planbureau voor de Leefomgeving. Verkregen via: <https://www.pbl.nl/downloads/pbl-2023-gezondheidsachterstanden-kijk-ook-eens-naar-ruimtelijke-uitsortering-van-mensen-en-voorzieningen-5133pdf>

Noble, M., Wright, G., Dibben, C., Smith, G.A.N., McLennan, D., Anttila, C., Barnes, H., Mokhtar, C., Noble, S., Avenell, D., Gardner, J., Covizzi, I. & Lloyd, M. (2004). *Indices of Deprivation 2004*. Report to the Office of the Deputy Prime Minister. London: Neighbourhood Renewal Unit.

Noble, S., McLennan, D., Noble, M., Plunkett, E., Gutacker, N., Silk, M., & Wright, G. (2019). *The English Indices of Deprivation 2019*. Research report. Verkregen via <https://www.gov.uk/government/publications/english-indices-of-deprivation-2019-research-report>

Vermeij, L. & Thijssen, L. (2024, april). De leefwerelden van arm en rijk. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau. Verkregen via: <https://www.scp.nl/binaries/scp/documenten/publicaties/2024/04/05/de-leefwerelden-van-arm-en-rijk/SCP+rapport+De+leefwerelden+van+arm+en+rijk+april+2024.pdf>

Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) (2023). Grip: Het maatschappelijk belang van persoonlijke controle. Den Haag: WRR. Verkregen via: <https://www.wrr.nl/publicaties/rapporten/2023/11/30/grip>

Bijlage B . Overzicht per MDI-categorie

Tabel 3. Overzicht MDI-score op buurtniveau

	Buurtten zeer hoge MDI (score 60 en hoger)	Aantal inwoners 2024	MDI-score 2024	MDI-score 2020	MDI-score 2015	Vershil 2024 t.o.v. 2015
1	Nieuwstraat - Witvoet en omgeving	1065	74,7	75,8	76,8	-2,1
2	Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	1225	74,2	75,5	76,9	-2,7
3	Kerkelanden	1290	73,7	76,8	77,9	-4,2
4	Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	1025	72,6	74,1	74,1	-1,6
5	Wonde en omgeving	1515	72,3	74,8	76,3	-4,0
6	Nieuwland	2030	72,2	70,8	73,2	-1,0
7	Ulk en omgeving	970	72,1	68,2	69,1	3,0
8	Wester Sluitersveldlanden	1665	72,0	73,2	75,5	-3,5
9	Bornsestraat Midden-Riet Noord	1010	71,5	72,1	73,7	-2,2
10	Java en omgeving	985	70,6	71,6	74,0	-3,3
11	Drakensteyn en omgeving	1425	70,5	68,0	72,3	-1,8
12	Achterlanden en omgeving	675	70,4	71,5	73,5	-3,1
13	Boomplaats	930	70,3	74,6	74,6	-4,2
14	Ossenkoppelerhoek Oost	920	69,9	70,4	71,3	-1,5
15	Aalderinkshoek Noordwest	1850	69,8	70,8	72,5	-2,7
16	Aaboer	245	69,6	66,7	68,2	1,4
17	Aalderinkshoek Noordoost	940	69,6	70,1	70,0	-0,5
18	Rumerslanden	805	68,2	69,6	73,1	-4,9
19	Beeklust	825	67,9	69,9	74,6	-6,7
20	Ossenkoppelerhoek Midden Noord	985	65,2	68,1	72,5	-7,2
21	Binnenstad Noord	2360	65,0	65,3	73,5	-8,6
22	Leemslagen Zuid	1730	64,9	65,1	66,4	-1,5
23	Binnenstad Zuid	1300	64,7	64,0	65,8	-1,1
24	Ootmarsumsestraat en omgeving	1595	64,6	61,6	67,6	-3,0
25	Havezathe	1600	64,4	64,9	70,1	-5,7
26	Leemslagen Noord	1425	64,3	63,1	67,7	-3,4

27	Bedrijventerrein Twentepoort – Stadion ⁶	155	XXX	XXX	XXX	XXX
28	Arendsboer en omgeving Noord	1225	63,6	65,7	68,4	-4,8
29	Ossenkoppelerhoek West	1820	63,4	64,5	68,4	-5,0
30	Kanaalzijde	1420	61,3	62,0	67,1	-5,8
31	Hofkamp Oost	1175	60,4	55,4	61,0	-0,6
32	Vriezenveenseweg en omgeving Haghoek Oost	1305	60,1	60,9	62,8	-2,7
33	Schelfhorst Noordwest	2000	60,0	64,0	67,2	-7,2
Buurt		Aantal	MDI-score	MDI-score	MDI-score	Verschil
MDI (score 50-60)		inwoners	2024	2020	2015	t.o.v. 2015
34	Aadorp Oost	1135	59,7	54,3	61,0	-1,3
35	Aalderinkshoek Zuidwest	1055	59,4	55,0	58,4	1,0
36	Bornsestraat en omgeving Zuid	1495	57,0	61,1	64,4	-7,3
37	Paradijs ⁷	350	56,5	53,7	57,0	-0,4
38	Vriezenveenseweg en omgeving Haghoek West	1800	55,3	55,8	62,7	-7,3
39	Schelfhorst Zuidwest	1165	54,9	43,5	51,2	3,7
40	Leemslagen Oost	1165	54,9	55,2	62,5	-7,6
41	Rohof en omgeving	505	54,2	59,9	67,5	-13,2
42	Hofkamp West	710	53,1	59,4	68,6	-15,5
43	Verspreide huizen wijk 14	250	52,6	46,4	53,2	-0,6
44	Parkweg en omgeving	2090	52,6	47,1	54,7	-2,2
45	Schelfhorst Zuidoost	3095	52,1	53,8	60,5	-8,3
Buurt		Aantal	MDI-score	MDI-score	MDI-score	Verschil
MDI (score 40-50)		inwoners	2024	2020	2015	t.o.v. 2015
46	Aalderinkshoek Zuidoost	570	46,3	44,3	58,0	-11,7
47	Verspreide huizen wijk 17	290	44,6	35,4	55,5	-10,9
48	Groeneveld	475	41,2	37,8	57,4	-16,2
49	Indië	1005	41,2	49,2	59,3	-18,1

⁶ Let op: deze buurt heeft minder dan 200 inwoners, en kent daarom relatief grote fluctuaties in de MDI-scores over de tijd.

⁷ De hoge MDI-score in de buurt Paradijs wordt verklaard door een combinatie van verschillende factoren; opvallend zijn de hoge scores op het domein veiligheid (o.a. relatief veel vermogensdelicten en geweldsdelicten), gezondheid en huisvesting (relatief weinig betaalbare koopwoningen) in 2024. Op het domein werk is arbeidsongeschiktheid verslechterd en anderzijds is het domein inkomen verbeterd.

50	Verspreide huizen wijk 12 ⁸	110	XXX	XXX	XXX	XXX
51	Bornerbroek Kern	1245	40,5	37,2	44,8	-4,3
52	Nijrees	3025	40,0	35,9	45,0	-5,0
	Buurt	Aantal inwoners	MDI-score 2024	MDI-score 2020	MDI-score 2015	Verskil t.o.v. 2015
53	Verspreide huizen wijk 21	820	39,9	42,1	50,5	-10,6
54	Aadorp West	395	39,7	37,9	53,7	-13,9
55	Schelfhorst Noordoost	1335	39,7	39,4	49,0	-9,3
56	Kollenveld	1220	38,8	42,3	48,7	-9,9
57	Maardijk	970	38,6	34,1	47,9	-9,3
58	Huttenveld	2115	35,6	34,5	45,4	-9,7
59	Mooie Vrouwenweg en omgeving	815	33,7	32,7	43,4	-9,8
60	Zeven Bosjes	1200	31,7	29,1	43,8	-12,2
61	Verspreide huizen wijk 13 ⁹	155	XXX	XXX	XXX	XXX
62	Robbenhaarsweg Noord	675	30,1	27,7	41,2	-11,1
63	Markgraven	1290	29,6	31,8	46,8	-17,2

⁸ Let op: deze buurt heeft minder dan 200 inwoners, en kent daarom relatief grote fluctuaties in de MDI-scores over de tijd.

⁹ Let op: deze buurt heeft minder dan 200 inwoners, en kent daarom relatief grote fluctuaties in de MDI-scores over de tijd.

Bijlage C . Kosten sociaal domein per buurt

Tabel 4. Kosten sociaal domein op buurniveau per jaar (data verkregen via Kennispunt Twente)

Buurt	Kosten Participatie-wet uitkering	Kosten WMO	Kosten Jeugd	Kosten WLZ-thuiswonend	Kosten GGZ	Kosten Medisch specialistische thuiszorg	Totale kosten sociaal domein
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	€ 5.366.390	€ 426.836	€ 717.641	€ 1.358.200	€ 307.300	€ 1.612.300	€ 9.788.667
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	€ 5.993.243	€ 557.655	€ 1.020.186	€ 743.000	€ 417.200	€ 2.487.600	€ 11.218.884
Kerkelanden	€ 9.610.688	€ 971.216	€ 795.514	€ 2.479.400	€ 602.400	€ 2.713.600	€ 17.172.818
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	€ 6.356.338	€ 404.578	€ 726.944	€ 569.200	€ 294.900	€ 1.510.500	€ 9.862.460
Wonde en omgeving	€ 9.205.626	€ 548.343	€ 896.795	€ 1.368.400	€ 1.013.700	€ 3.077.200	€ 16.110.065
Nieuwland	€ 10.984.954	€ 965.233	€ 1.142.851	€ 1.448.300	€ 674.700	€ 3.678.900	€ 18.894.939
Ulk en omgeving	€ 3.782.184	€ 703.220	€ 156.139	€ 681.200	€ 686.500	€ 2.659.000	€ 8.668.243
Wester Sluitersveldlanden	€ 9.558.741	€ 1.339.523	€ 1.034.881	€ 982.900	€ 990.200	€ 3.193.700	€ 17.099.945
Bornsestraat Midden-Riet Noord	€ 3.383.505	€ 470.079	€ 697.700	€ 805.800	€ 626.200	€ 2.454.600	€ 8.437.885
Java en omgeving	€ 5.593.243	€ 1.167.204	€ 852.131	€ 1.456.500	€ 1.520.500	€ 1.985.400	€ 12.574.978
Drakensteyn en omgeving	€ 9.026.973	€ 1.003.098	€ 856.336	€ 2.533.900	€ 359.500	€ 2.997.400	€ 16.777.207
Achterlanden en omgeving	€ 2.806.932	€ 324.843	€ 360.112	€ 354.400	€ 102.400	€ 1.198.200	€ 5.146.888
Boomplaats	€ 4.089.004	€ 331.954	€ 489.383	€ 315.500	€ 204.200	€ 1.552.100	€ 6.982.141
Ossenkoppelerhoek Oost	€ 4.507.265	€ 270.199	€ 134.758	€ 314.000	€ 262.700	€ 1.346.900	€ 6.835.822
Aalderinkshoek Noordwest	€ 10.367.514	€ 603.003	€ 1.140.673	€ 1.375.400	€ 437.500	€ 2.803.000	€ 16.727.090
Aaboer	€ 320.192	€ 246.598	€ 829.952	€ 726.200	€ 1.100	€ 817.400	€ 2.941.442
Aalderinkshoek Noordoost	€ 2.037.795	€ 576.342	€ 94.994	€ 849.500	€ 360.100	€ 2.248.500	€ 6.167.230
Rumerslanden	€ 4.372.541	€ 519.795	€ 403.845	€ 401.600	€ 253.600	€ 1.150.800	€ 7.102.181
Beeklust	€ 4.100.670	€ 412.243	€ 312.024	€ 1.120.200	€ 168.100	€ 1.487.000	€ 7.600.237
Ossenkoppelerhoek Midden Noord	€ 4.116.783	€ 249.694	€ 207.810	€ 796.100	€ 502.200	€ 1.180.800	€ 7.053.387
Binnenstad Noord	€ 5.988.785	€ 1.423.015	€ 434.870	€ 2.225.400	€ 2.178.500	€ 5.124.400	€ 17.374.970
Leemslagen Zuid	€ 4.850.729	€ 1.048.218	€ 730.509	€ 1.111.500	€ 607.200	€ 3.029.700	€ 11.377.856
Binnenstad Zuid	€ 4.562.577	€ 625.468	€ -	€ 795.200	€ 586.600	€ 2.719.100	€ 9.288.945
Ootmarsumsestraat en omgeving	€ 1.345.035	€ 441.696	€ 302.620	€ 977.100	€ 405.700	€ 3.424.600	€ 6.896.752
Havezathe	€ 2.437.385	€ 339.156	€ 586.695	€ 1.700.300	€ 99.200	€ 2.787.300	€ 7.950.036
Leemslagen Noord	€ 4.087.441	€ 315.712	€ 382.198	€ 563.300	€ 442.400	€ 2.081.400	€ 7.872.451
Arendsboer en omgeving Noord	€ 1.226.722	€ 408.893	€ 497.285	€ 1.483.000	€ 320.000	€ 2.415.500	€ 6.351.400
Ossenkoppelerhoek West	€ 3.332.298	€ 449.369	€ 663.145	€ 952.500	€ 455.000	€ 2.769.200	€ 8.621.512

Kanaalzijde	€ 4.620.019	€ 292.860	€ 803.377	€ 866.400	€ 315.700	€ 2.599.100	€ 9.497.455
Hofkamp Oost	€ 652.941	€ 1.214.866	€ 109.688	€ 816.500	€ 849.100	€ 2.006.600	€ 5.649.695
Vriezenveenseweg en omgeving Haghoek Oost	€ 1.354.895	€ 150.952	€ 397.929	€ 297.000	€ 216.700	€ 2.157.400	€ 4.574.875
Schelfhorst Noordwest	€ 3.259.178	€ 467.469	€ 570.599	€ 974.300	€ 316.400	€ 3.520.800	€ 9.108.746
Aadorp Oost	€ 1.126.422	€ 209.124	€ 593.274	€ 240.500	€ 134.800	€ 2.086.200	€ 4.390.320
Aalderinkshoek Zuidwest	€ 738.253	€ 518.516	€ 249.184	€ 872.400	€ 164.300	€ 2.405.400	€ 4.948.053
Bornsestraat en omgeving Zuid	€ 2.283.916	€ 239.161	€ 342.467	€ 347.400	€ 336.700	€ 2.452.300	€ 6.001.944
Paradijs	€ -	€ -	€ -	€ 145.200	€ 61.000	€ 1.046.000	€ 1.252.200
Vriezenveenseweg en omgeving Haghoek West	€ 1.714.090	€ 374.618	€ 660.384	€ 701.800	€ 369.200	€ 2.373.200	€ 6.193.292
Schelfhorst Zuidwest	€ 400.778	€ 218.438	€ 741.217	€ 335.400	€ 225.200	€ 2.226.300	€ 4.147.333
Leemslagen Oost	€ 1.009.889	€ 144.795	€ 819.632	€ 282.200	€ 176.800	€ 1.752.800	€ 4.186.116
Rohof en omgeving	€ 21.206	€ 159.187	€ 249.549	€ 151.500	€ 236.100	€ 980.500	€ 1.798.041
Hofkamp West	€ 1.104.167	€ 185.019	€ 84.764	€ 700.100	€ 318.400	€ 1.198.300	€ 3.590.750
Verspreide huizen wijk 14	€ -	€ 41.407	€ -	€ -	€ 9.900	€ 283.500	€ 334.807
Parkweg en omgeving	€ 1.474.926	€ 671.659	€ 438.185	€ 3.086.100	€ 827.700	€ 3.809.400	€ 10.307.970
Schelfhorst Zuidoost	€ 2.680.869	€ 815.262	€ 794.363	€ 1.748.200	€ 743.000	€ 5.957.600	€ 12.739.294
Aalderinkshoek Zuidoost	€ -	€ 119.153	€ -	€ 91.700	€ 66.000	€ 1.056.900	€ 1.333.753
Verspreide huizen wijk 17	€ -	€ 36.694	€ -	€ 19.500	€ 45.400	€ 452.300	€ 553.894
Groeneveld	€ -	€ 27.814	€ -	€ 108.600	€ 39.600	€ 1.381.500	€ 1.557.514
Indië	€ 39.388	€ -	€ 201.897	€ 169.600	€ 169.500	€ 1.502.500	€ 2.082.884
Bornerbroek Kern	€ 39.129	€ 134.985	€ 191.418	€ 287.300	€ 107.300	€ 1.998.800	€ 2.758.932
Nijrees	€ 860.144	€ 242.036	€ 801.131	€ 497.200	€ 578.000	€ 4.878.200	€ 7.856.712
Verspreide huizen wijk 21	€ -	€ 109.530	€ 253.159	€ 91.600	€ 60.000	€ 1.133.400	€ 1.647.690
Aadorp West	€ -	€ 42.614	€ -	€ 139.400	€ 25.900	€ 795.100	€ 1.003.014
Schelfhorst Noordoost	€ 209.419	€ 204.020	€ 173.925	€ 663.700	€ 198.800	€ 2.996.500	€ 4.446.365
Kollenveld	€ 273.506	€ 63.347	€ 421.622	€ 250.200	€ 183.200	€ 1.618.200	€ 2.810.075
Maardijk	€ -	€ 72.231	€ 197.951	€ 125.300	€ 182.700	€ 1.372.300	€ 1.950.483
Huttenveld	€ 46.695	€ 124.685	€ 541.768	€ 237.400	€ 234.000	€ 2.813.000	€ 3.997.547
Mooie Vrouwenweg en omgeving	€ 90.597	€ 59.029	€ 528.693	€ 272.700	€ 100.600	€ 1.066.400	€ 2.118.018
Zeven Bosjes	€ 278.348	€ 49.920	€ 179.281	€ 79.700	€ 446.500	€ 1.741.100	€ 2.774.849
Robbenhaarsweg Noord	€ -	€ -	€ 69.387	€ 97.800	€ 35.300	€ 611.000	€ 813.487
Markgraven	€ 11.336	€ 46.312	€ 280.809	€ 1.662.700	€ 107.900	€ 2.136.800	€ 4.245.857

Bijlage D . Top 10 slechtst- en best-scorende buurten

In deze bijlage geven we een aantal vergelijkingen in tabellen en figuren weer tussen de 10 slechtst-scorende buurten en de 10 best-scorende buurten. We gaan achtereenvolgens in op:

- Top 10 MDI-scores – vergelijking in de tijd
- Grootste en minst grote verbetering in MDI-scores in de afgelopen 10 jaar
- Patronen in de tijd – inzoomen op de buurten
- MDI-scores per domein in 2024

MDI-scores in de 10 slechtst- en best-scorende buurten in de tijd

Tabel 5. Top 10 slechtst-scorende buurten (hoogste MDI-score) in 2015, 2020 en 2024

2015			2020		2024		Δ t.o.v. 2015
1	Kerkelanden	77,9	Kerkelanden	76,8	Nieuwstraat - Witvoet en omgeving	74,7	-2,1
2	Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	76,9	Nieuwstraat - Witvoet en omgeving	75,8	Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	74,2	-2,7
3	Nieuwstraat - Witvoet en omgeving	76,8	Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	75,5	Kerkelanden	73,7	-4,2
4	Wonde en omgeving	76,3	Wonde en omgeving	74,8	Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	72,6	-1,6
5	Wester Sluiversveldlanden	75,5	Boomplaats	74,6	Wonde en omgeving	72,3	-4,0
6	Beeklust	74,6	Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	74,1	Nieuwland	72,2	-1,0
7	Boomplaats	74,6	Wester Sluiversveldlanden	73,2	Ulk en omgeving	72,1	3,0
8	Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	74,1	Bornsestraat Midden-Riet Noord	72,1	Wester Sluiversveldlanden	72,0	-3,5
9	Java en omgeving	74,0	Java en omgeving	71,6	Bornsestraat Midden-Riet Noord	71,5	-2,2
10	Bornsestraat Midden-Riet Noord	73,7	Achterlanden en omgeving	71,5	Java en omgeving	70,6	-3,3

Tabel 6. Top 10 best-scorende buurten (laagste MDI-score) in 2015, 2020 en 2024

	2015		2020		2024		Δ t.o.v. 2015
51	Schelfhorst Noordoost	49,0	Groeneveld	37,8	Verspreide huizen wijk 21	39,9	-10,6
52	Kollenveld	48,7	Bornerbroek Kern	37,2	Aadorp West	39,7	-13,9
53	Maardijk	47,9	Nijrees	35,9	Schelfhorst Noordoost	39,7	-9,3
54	Markgraven	46,8	Verspreide huizen wijk 17	35,4	Kollenveld	38,8	-9,9
55	Huttenveld	45,4	Huttenveld	34,5	Maardijk	38,6	-9,3
56	Nijrees	45,0	Maardijk	34,1	Huttenveld	35,6	-9,7
57	Bornerbroek Kern	44,8	Mooie Vrouwenweg en omgeving	32,7	Mooie Vrouwenweg en omgeving	33,7	-9,8
58	Zeven Bosjes	43,8	Markgraven	31,8	Zeven Bosjes	31,7	-12,2
59	Mooie Vrouwenweg en omgeving	43,4	Zeven Bosjes	29,1	Robbenhaarsweg Noord	30,1	-11,1
60	Robbenhaarsweg Noord	41,2	Robbenhaarsweg Noord	27,7	Markgraven	29,6	-17,2

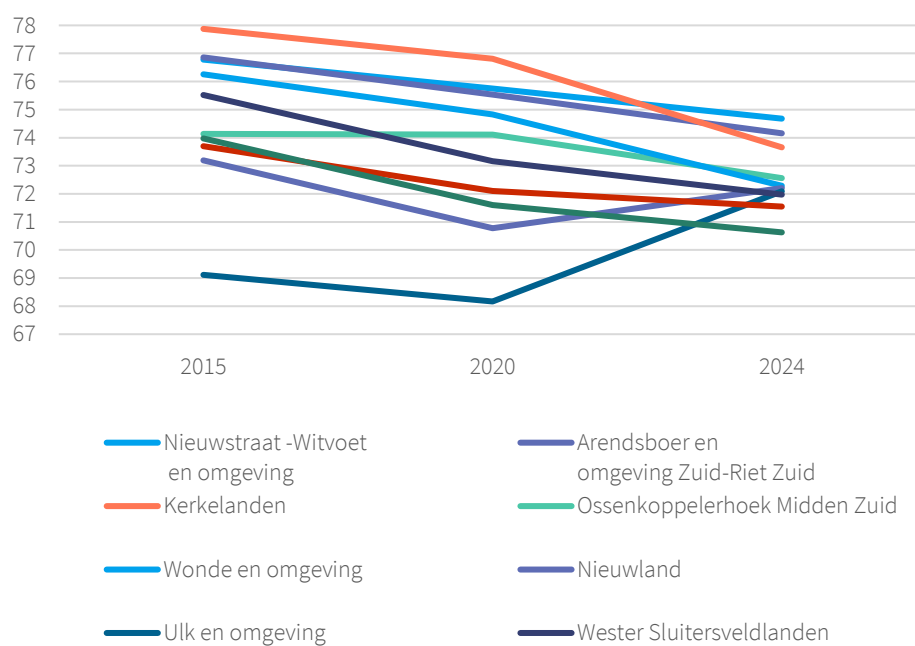
Grootste en minst grote verbetering in de tijd

Tabel 7. Top 10 buurten verschil in MDI-score 2024 met 2015 (meest vooruitgegaan en meest achteruitgegaan)

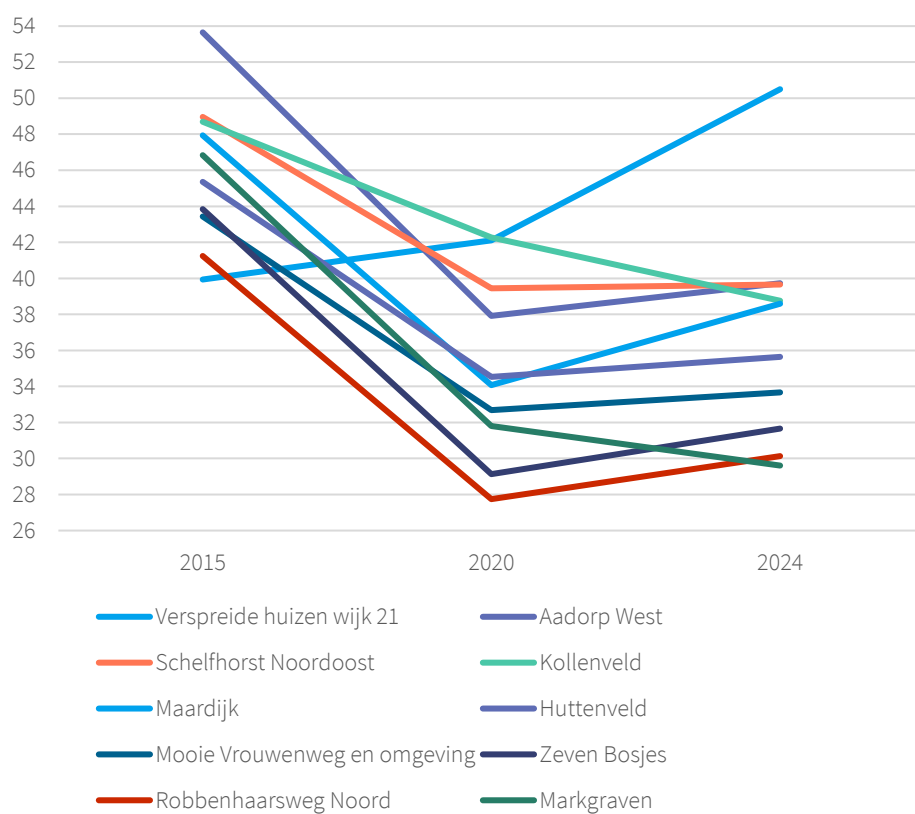
Plek	Grootste verbetering	Vershil t.o.v. 2015	Plek	Minst grote verbetering / verslechtering	Vershil t.o.v. 2015
1	Indië	-18,1	51	Binnenstad Zuid	-1,1
2	Markgraven	-17,2	52	Nieuwland	-1,0
3	Groeneveld	-16,2	53	Hofkamp Oost	-0,6
4	Hofkamp West	-15,5	54	Verspreide huizen wijk 14	-0,6
5	Aadorp West	-13,9	55	Aalderinkshoek Noordoost	-0,5
6	Rohof en omgeving	-13,2	56	Paradijs	-0,4
7	Verspreide huizen wijk 13	-12,3	57	Aalderinkshoek Zuidwest	1,0
8	Zeven Bosjes	-12,2	58	Aaboer	1,4
9	Aalderinkshoek Zuidoost	-11,7	59	Ulk en omgeving	3,0
10	Robbenhaarsweg Noord	-11,1	60	Schelfhorst Zuidwest	3,7

Patronen in de tijd

Figuur 5. Verandering in MDI-score van de 10 slechtst-scorende buurten in 2024

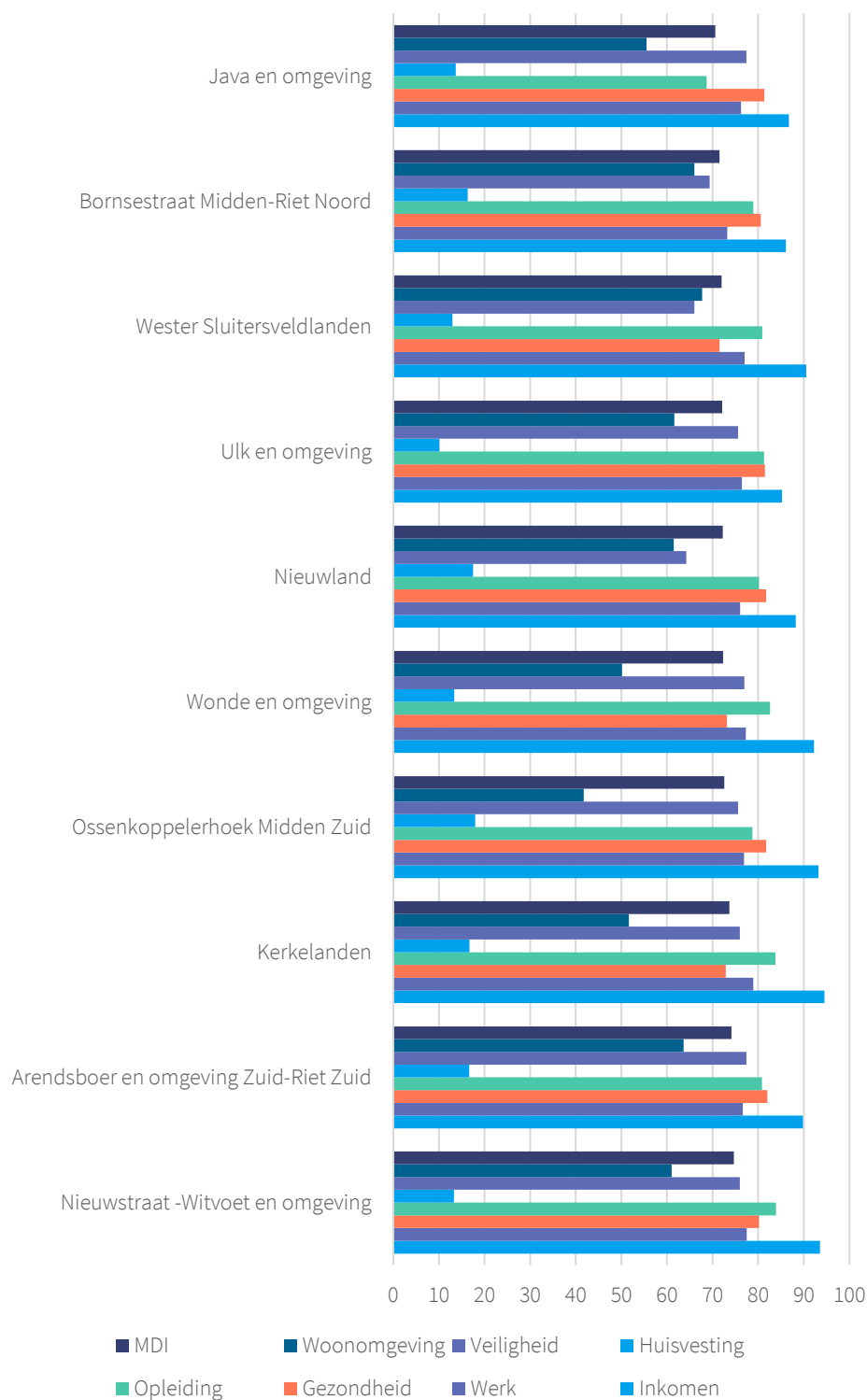

Figuur 6. Verandering in MDI-score van de 10 best-scorende buurten in 2024

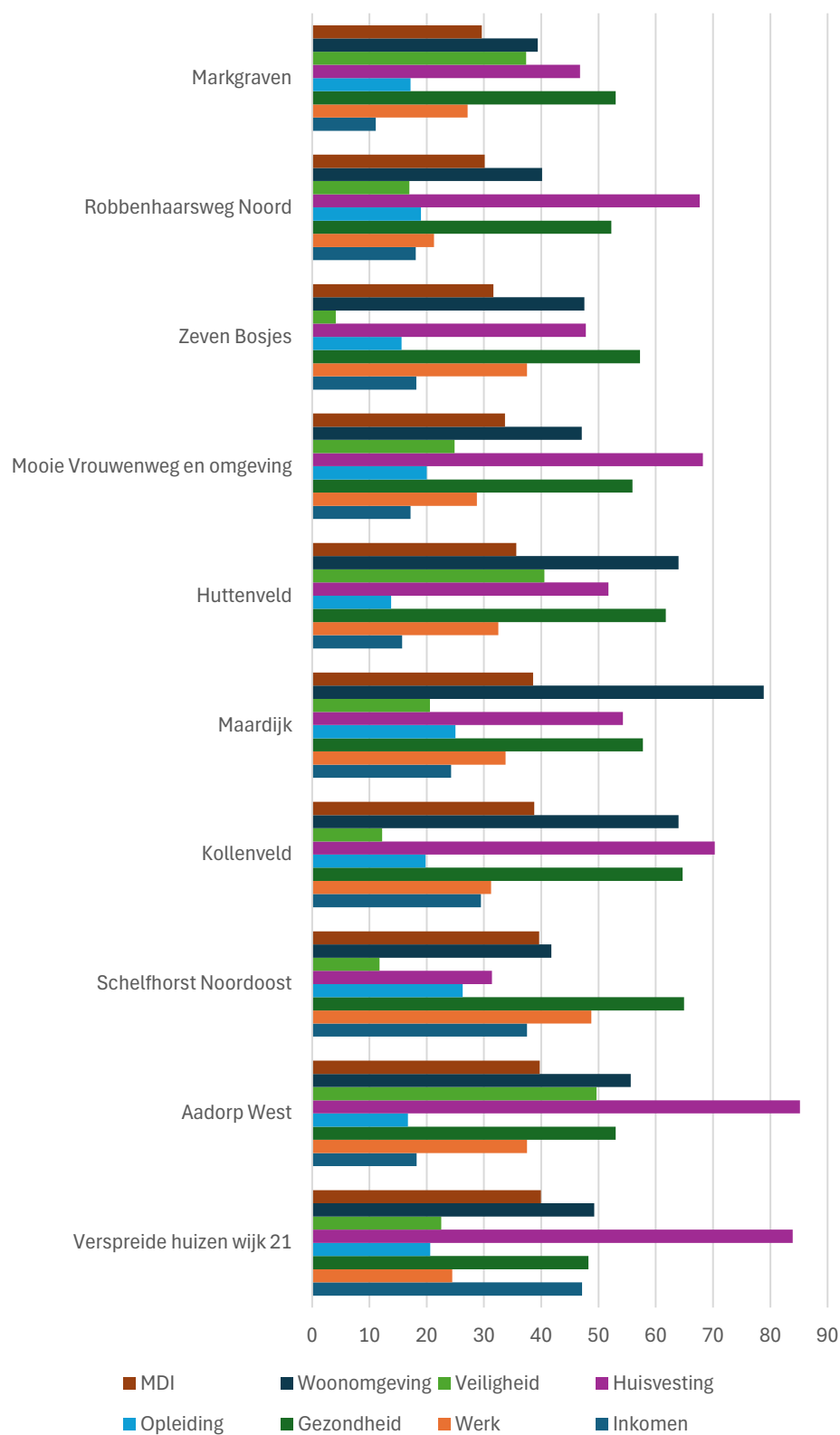

MDI scores per domein in 2024

Figuur 7. De MDI-scores per domein en totaal van de 10 buurten met de hoogste MDI-scores in 2024

Figuur 8. De MDI-scores per domein en totaal van de 10 buurten met de laagste MDI-scores in 2024

Bijlage E . Buurtprofielen

In deze bijlage geven we achtereenvolgens een verdieping op de MDI-score aan de hand van thema's geselecteerd op basis van de huidige beleidsinzet:

- Inkomen/bestaanszekerheid
- Bijstand/bestaanszekerheid
- Woningvoorraad
- Onderwijs en arbeidsparticipatie
- Grip en sociale samenhang

We presenteren de indicatoren steeds uitgesplitst naar de 10 slechtst-scorende en 10 best-scorende buurten. De hier gebruikte data is afkomstig van databestanden van Het PON & Telos en de dashboards de buurtbarometer van Kennispunt Twente en zichtopwijken.nl. van Wijkwijzer.

Tabel 10. Inkomen/bestaanszekerheid – 10 slechtst-scorende buurten

Buurt	MDI-score 2024	Inwoneraantal	% Arme huishoudens (onder en rond sociaal minimum)	% Arme Huishoudens tot 120% van het sociaal minimum	Gemiddeld gest. Inkomen (x €1.000)
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	74,7	1065	21	33	24,1
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	74,2	1225	17	29	25,9
Kerkelanden	73,7	1290	23	38	22,8
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	72,6	1025	22	39	23,7
Wonde en omgeving	72,3	1515	19	30	24,2
Nieuwland	72,2	2030	16	28	25,7
Ulk en omgeving	72,1	970	13	30	25,2
Wester Sluiversveldlanden	72,0	1665	18	37	23,4
Bornsestraat Midden-Riet Noord	71,5	1010	12	26	27,3
Java en omgeving	70,6	985	13	31	25,7

Tabel 11. Inkomen/bestaanszekerheid – 10 best-scorende buurten

Buurt	MDI-score 2024	Inwoner-aantal	% Arme huishouden (onder en rond sociaal minimum)	% Arme Huishoudens tot 120% van het sociaal minimum	Gemiddeld gest. Inkomen (x €1.000)
Markgraven	29,6	1290	0,2	0,9	45,7
Robbenhaarsweg Noord	30,1	675	0,7	0,7	57,5
Zeven Bosjes	31,7	1200	0,2	1,1	39,7
Mooie Vrouwenweg en omgeving	33,7	815	0,5	1,9	46
Huttenveld	35,6	2115	0,1	0,8	40,4
Maardijk	38,6	970	0,8	0,3	41,9
Kollenveld	38,8	1220	1,2	3,5	48,3
Schelfhorst Noordoost	39,7	1335	1,5	2,2	36
Aadorp West	39,7	395	0,6	1,3	40,5
Verspreide huizen wijk 21	39,9	820	3	7,7	40,2

Tabel 12. Bijstand/bestaanszekerheid – 10 slechtst-scorende buurten

Buurt	Bijstands-uitkering (aantal)	Bijstand per 1.000 inwoners	% kinderen in bijstand-huishoudens	% moeite met rondkomen
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	80	86	19	42
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	100	71	11	37
Kerkelanden	150	123	15	46
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	100	93	13	44
Wonde en omgeving	120	83	19	41
Nieuwland	160	77	11	37
Ulk en omgeving	60	62	15	33
Wester Sluitersveldlanden	170	112	8	39
Bornsestraat Midden-Riet Noord	60	57	11	33
Java en omgeving	70	82	15	36

Tabel 13. Bijstand/bestaanszekerheid - 10 best-scorende buurten

Buurt	Bijstands-uitkering (aantal)	Bijstand per 1.000 inwoners	% kinderen in bijstand-huishoudens	% moeite met rondkomen
Markgraven	0	0	8	9
Robbenhaarsweg Noord	0	0	8	10
Zeven Bosjes	0	0	3	12
Mooie Vrouwenweg en omgeving	0	0	8	10
Huttenveld	0	0	3	13
Maardijk	0	0	3	13
Kollenveld	10	8	x	16
Schelfhorst Noordoost	0	0	6	12
Aadorp West	0	0	3	11
Verspreide huizen wijk 21	0	0	x	10

Tabel 14. Woningvoorraad - 10 slechtst-scorende buurten

Buurt	Koopwoning %	Sociale huurwoning %	Particuliere huurwoning %	Energielabels E t/m G %	Energielast %
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	38	47	15	33	9
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	34	52	14	23	15
Kerkelanden	27	58	15	23	5
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	18	78	4	16	3
Wonde en omgeving	35	51	14	20	6
Nieuwland	32	61	7	14	17
Ulk en omgeving	15	79	6	2	19
Wester Sluitersveldlanden	16	77	7	19	17
Bornsestraat Midden-Riet Noord	39	45	16	21	21
Java en omgeving	28	44	28	40	24

Tabel 15. Woningvoorraad - 10 best-scorende buurten

Buurt	Koopwoning %	Sociale huurwoning %	Particuliere huurwoning %	Energie labels E t/m G %	Energie last %
Markgraven	99	0	1	2	6
Robbenhaarsweg Noord	96	0	4	8	9
Zeven Bosjes	99	0	1	X	3
Mooie Vrouwenweg en omgeving	96	0	4	23	6
Huttenveld	98	0	2		1
Maardijk	99	0	1	1	0
Kollenveld	81	17	2	2	3
Schelfhorst Noordoost	99	0	1	2	2
Aadorp West	94	3	3	23	1
Verspreide huizen wijk 21	78	0	22	x	0

Tabel 16. Onderwijs en arbeid - 10 slechtst-scorende buurten

Buurt	Laag opgeleiden %	Middelbaar opgeleiden %	Hoog opgeleiden %	Onderadvies %	Arbeids-participatie %
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	58	37	5	67	54
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	50	42	8	43	58
Kerkelanden	58	35	7	41	47
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	45	39	16	53	55
Wonde en omgeving	55	39	6	67	55
Nieuwland	48	42	9	43	59
Ulk en omgeving	51	32	16	33	55
Wester Sluitersveldlanden	50	39	11	49	57
Bornsestraat Midden-Riet Noord	45	43	12	43	62
Java en omgeving	34	54	13	33	58

Tabel 17. Onderwijs en arbeid - 10 best-scorende buurten

Buurt	Laag opgeleiden %	Middelbaar opgeleiden %	Hoog opgeleiden %	Onderadvies %	Arbeids-participatie %
Markgraven	17	41	41	49	74
Robbenhaarsweg Noord	19	38	43	49	83
Zeven Bosjes	16	54	30	51	75
Mooie Vrouwenweg en omgeving	20	38	42	49	84
Huttenveld	14	37	49	51	79
Maardijk	25	52	23	51	78
Kollenveld	20	45	35	15	80
Schelfhorst Noordoost	25	48	26	30	66
Aadorp West	17	47	37	38	75
Verspreide huizen wijk 21	21	49	30	50	79

Tabel 18. Grip en sociale samenhang - 10 slechtst-scorende buurten

Buurt	Grip op het leven %	Sociale samenhang Score en duiding		Kosten sociaal domein per inwoner
Nieuwstraat -Witvoet en omgeving	83	3,86	zwak	€ 9.191
Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid	86	3,92	voldoende	€ 9.158
Kerkelanden	81	3,77	onvoldoende	€ 13.312
Ossenkoppelerhoek Midden Zuid	80	3,84	zwak	€ 9.622
Wonde en omgeving	81	3,88	zwak	€ 10.634
Nieuwland	84	3,93	voldoende	€ 9.308
Ulk en omgeving	82	4,03	ruim voldoende	€ 8.936
Wester Sluiterseveldlanden	83	3,84	zwak	€ 10.270
Bornsestraat Midden-Riet Noord	89	4,02	ruim voldoende	€ 8.354
Java en omgeving	84	4,02	ruim voldoende	€ 12.766

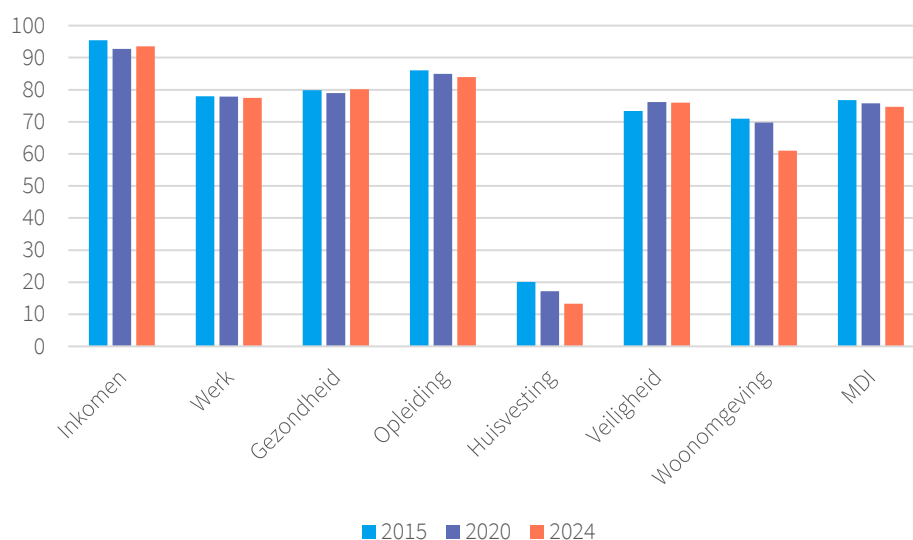
Tabel 19. Grip en sociale samenhang – 10 best-scorende buurten

Buurt	Grip op het leven %	Sociale samenhang Score en duiding		Kosten sociaal domein per inwoner
Markgraven	93	4,34	uitstekend	€ 3.291
Robbenhaarsweg Noord	X	4,42	uitstekend	€ 1.205
Zeven Bosjes	93	4,26	uitstekend	€ 2.312
Mooie Vrouwenweg en omgeving	X	4,38	uitstekend	€ 2.599
Huttenveld	93	4,27	uitstekend	€ 1.890
Maardijk	93	4,29	uitstekend	€ 2.011
Kollenveld	93	4,36	uitstekend	€ 2.303
Schelfhorst Noordoost	92	4,18	goed	€ 3.331
Aadorp West	92	4,29	uitstekend	€ 2.539
Verspreide huizen wijk 21	91	4,35	uitstekend	€ 2.009

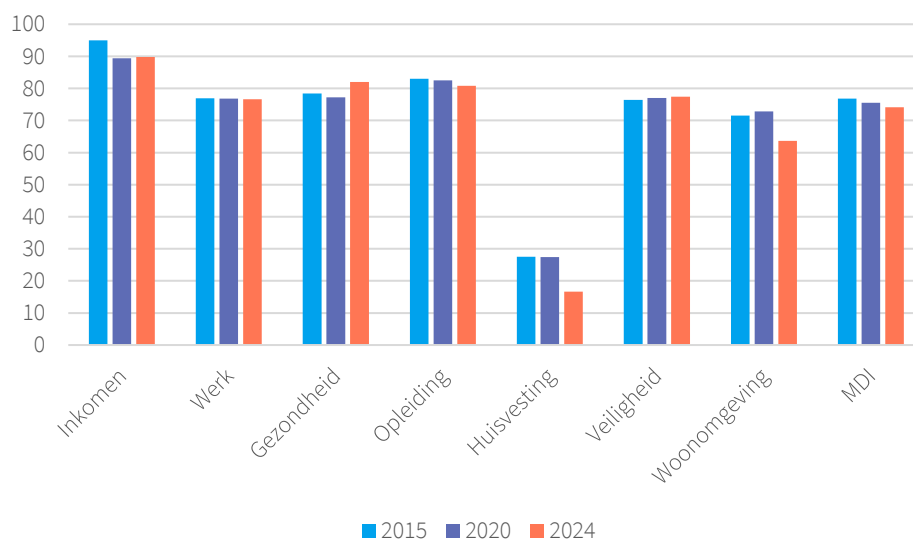
Bijlage F. Ontwikkeling MDI-domeinen 10 slechtst-scorende buurten

In deze bijlage geven we van de 10 slechtst-scorende buurten in 2024 de ontwikkeling van de MDI-domeinen weer voor de jaren 2015, 2020 en 2024.

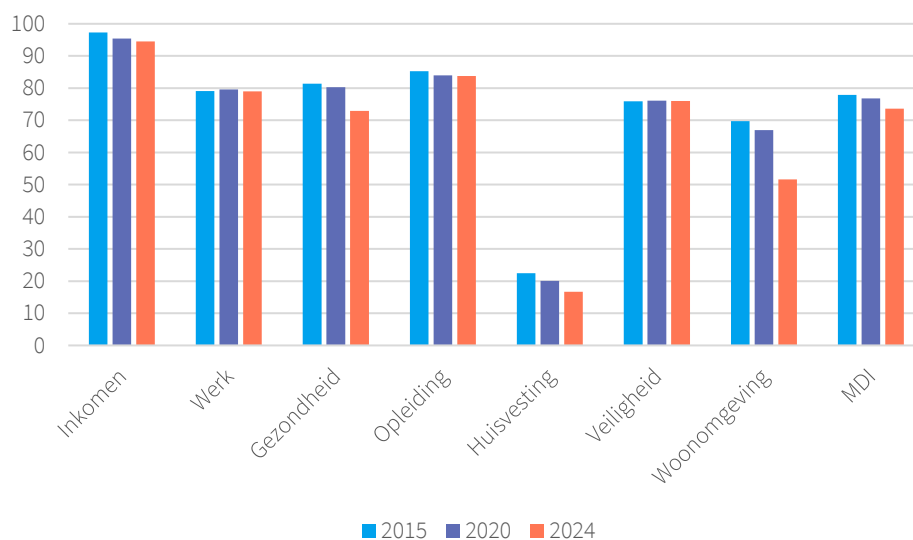
Figuur 9. Buurt 1 - Nieuwstraat - Witvoet en omgeving

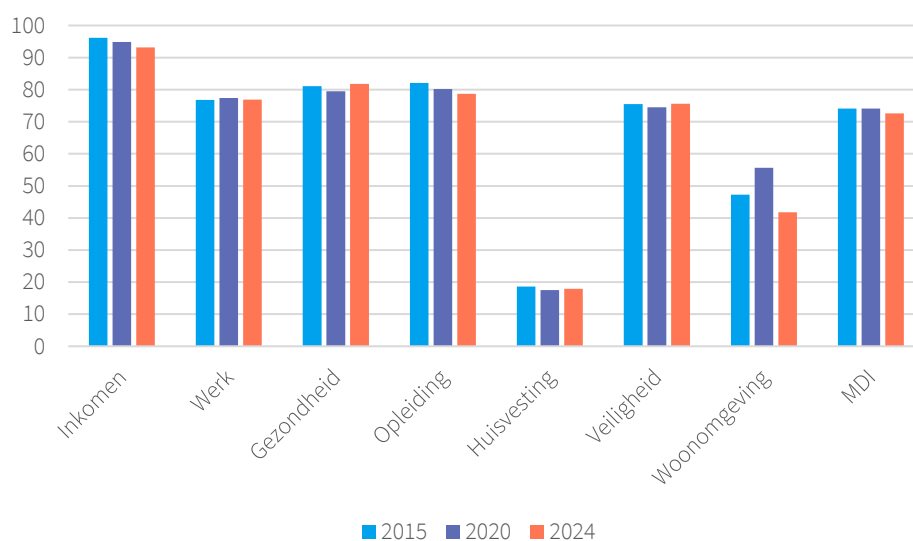
Figuur 10. Buurt 2 - Arendsboer en omgeving Zuid-Riet Zuid

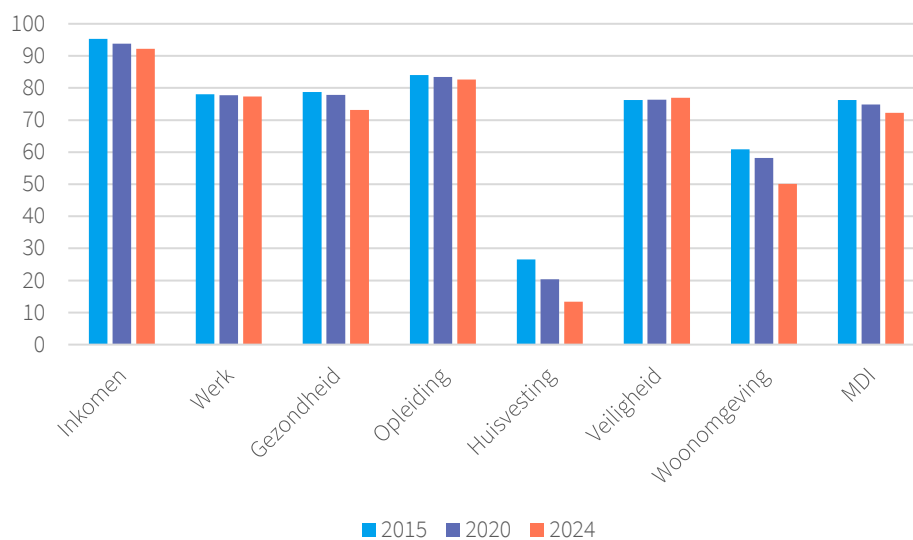
Figuur 11. Buurt 3 – Kerkelanden

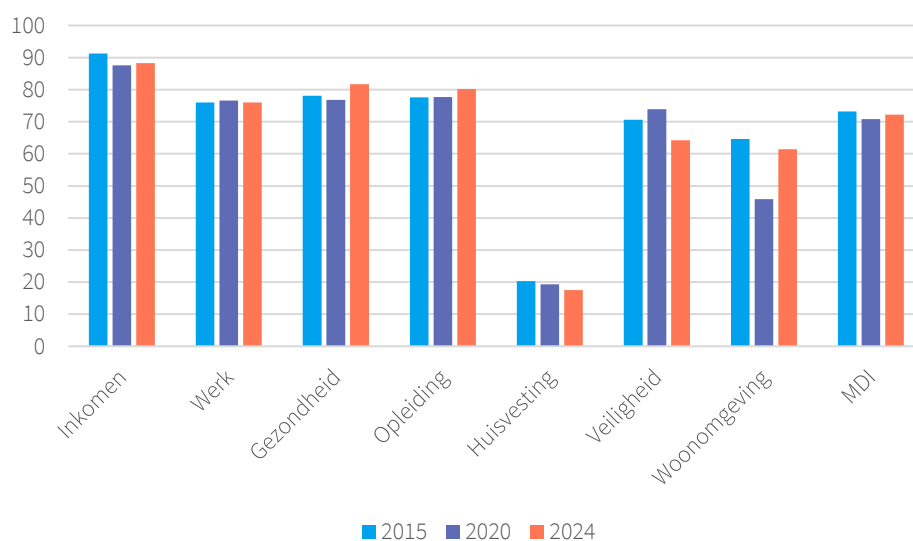
Figuur 12. Buurt 4 – Ossenkoppelerhoek Midden Zuid

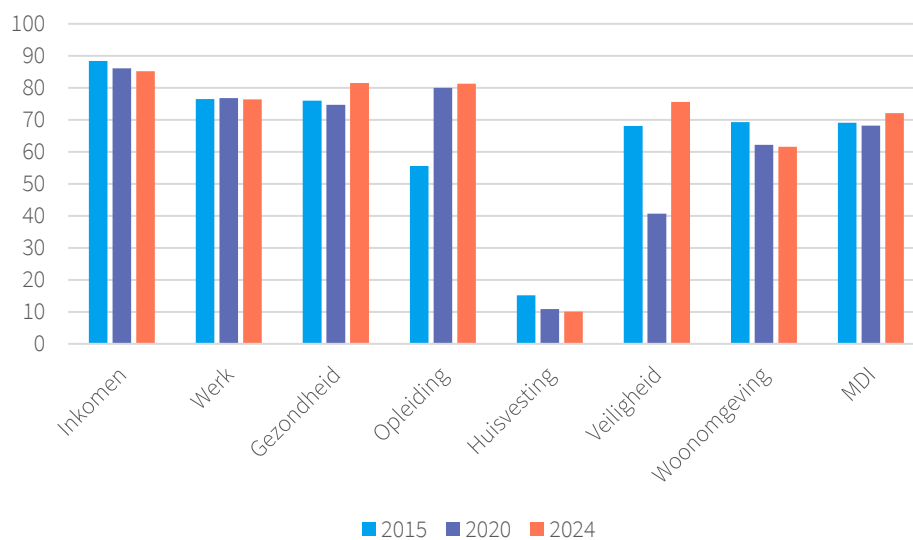
Figuur 13. Buurt 5 – Wonde en omgeving

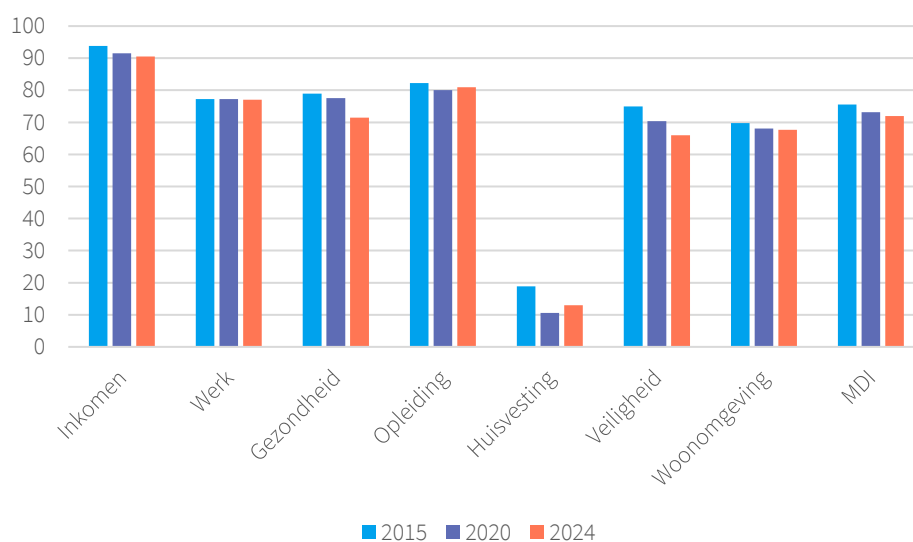
Figuur 14. Buurt 6 – Nieuwland

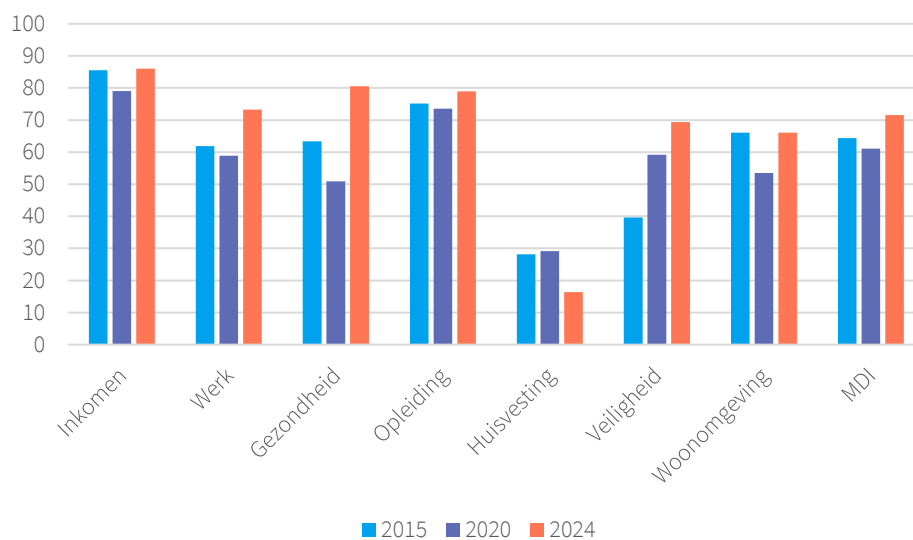
Figuur 15. Buurt 7 – Ulk en omgeving

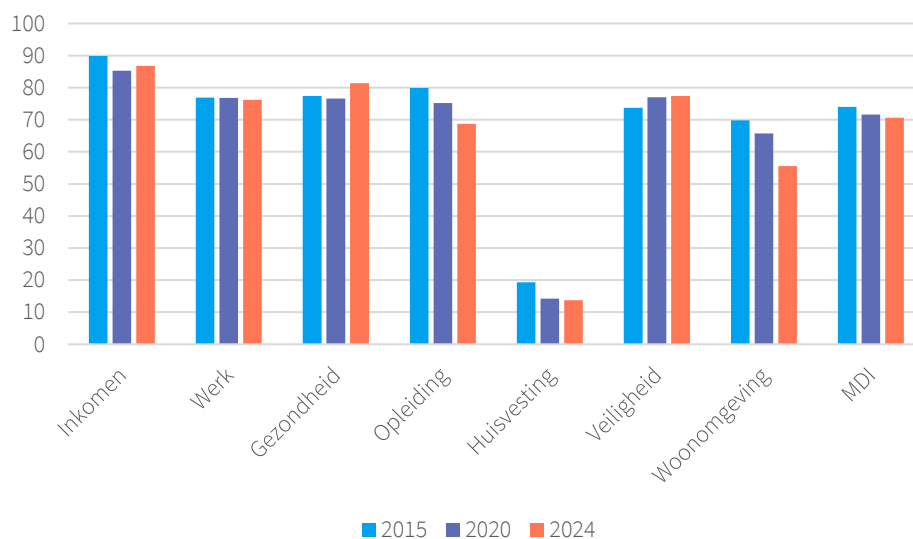
Figuur 16. Buurt 8 – Wester Sluiterseveldlanden

Figuur 17. Buurt 9 – Bornsestraat Midden-Riet Noord

Figuur 18. Buurt 10 – Java en omgeving

Bijlage G . Structurele samenhangende factoren

In deze bijlage kijken we met behulp van correlatieanalyses naar de samenhang van de MDI in Almelo en enkele structurele factoren die van invloed zijn op de ontwikkeling van (gestapelde) achterstanden. Op basis van eerdere analyses uit het rapport *Accentueer het verschil* (Agterbosch et al. 2024) zijn correlaties uitgevoerd voor een aantal factoren (zie tabel 20). We vinden een statistisch sterke samenhang tussen de MDI-score en ongezonde leefstijl, de energiequote en energielast in Almelse buurten. Dit betekent dat hoe hoger de MDI-score hoe vaker een ongezonde leefstijl en energiearmoede aanwezig is in die buurt. Dit komt overeen met het eerder genoemde landelijke onderzoek *Accentueer het verschil*. Overigens is het nodig om op te merken dat we middels deze analyses enkel de mate en richting van samenhang kunnen aantonen tussen de betreffende factoren en de MDI-index; we kunnen daarmee geen uitspraken over de causaliteit doen. Bij regionale ongelijkheid en (stapeling van) achterstanden gaat het immers altijd over een meervoudige en daarmee complexe causaliteit.

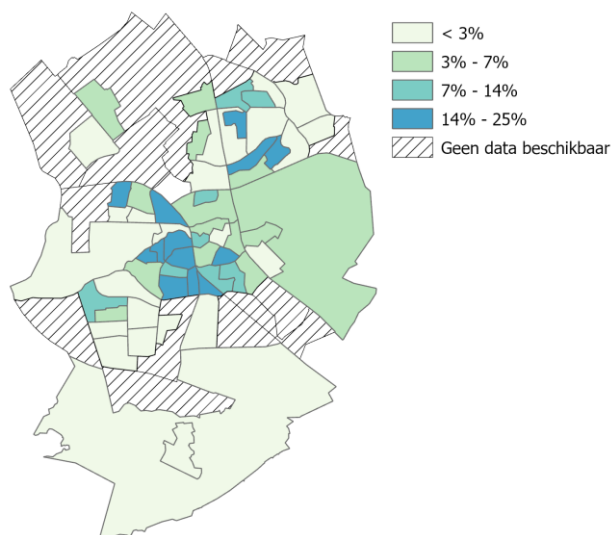
Tabel 20. Correlaties tussen vergelijkingsindicatoren en de MDI-index op buurtniveau

Vergelijkingsindicator	Korte beschrijving	Correlatiecoëfficiënt ¹⁰ Almelo
Ongezonde leefstijl	Gemiddelde percentage ernstig overgewicht, roken en overmatig alcoholgebruik	0,874 (sterk)
Energielast	Het percentage huishoudens met een laag inkomen en hoge energierekening, conform de definitie van LIHE.	0,662 (sterk)
Energiequote	Het percentage huishoudens dat meer dan 10% van het inkomen besteedt aan energiekosten.	0,757 (sterk)
Groene druk	De verhouding tussen het aantal personen van 0 tot 25 jaar en het aantal personen van 25 tot 65 jaar. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van de jeugd tot het werkende deel van de bevolking.	-0,406 (matig)
Grijze druk	De verhouding tussen het aantal personen van 65 jaar of ouder en het aantal personen van 25 tot 65 jaar. Dit cijfer geeft inzicht in de verhouding van de ouderen tot het werkende deel van de bevolking.	-0,029 (geen)

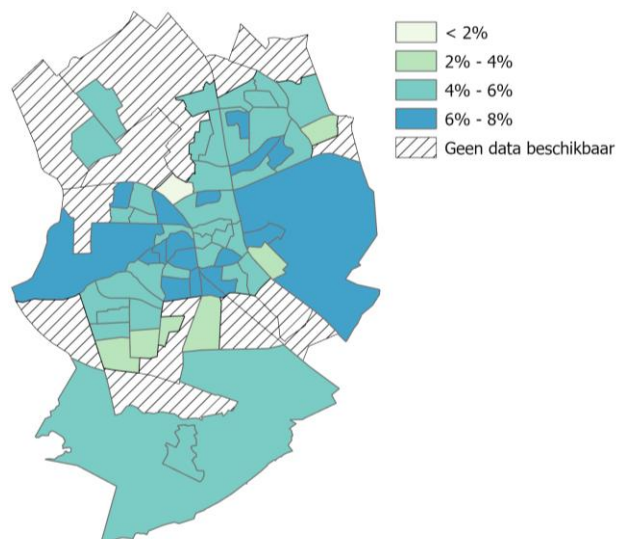
¹⁰ Field, A. (2009). *Discovering statistics using SPSS*.

Figuur 19. Aandeel energielast, energiequote en ongezonde leefstijl –
uitgesplitst op buurniveau

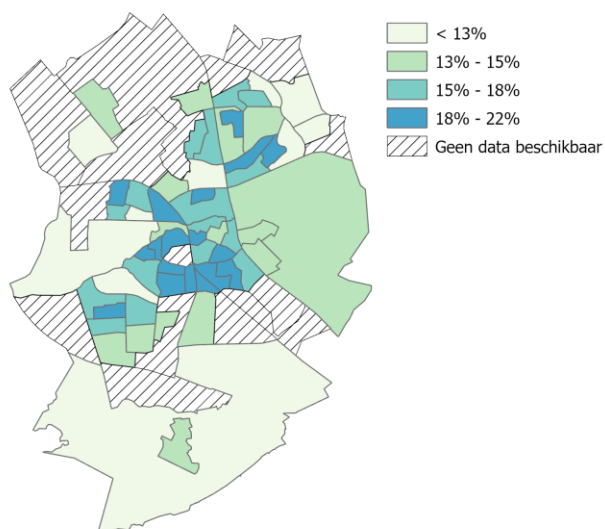
Energielast

Energiequote

Ongezonde leefstijl

Bijlage H. Indicatoren en bronnen

We geven in onderstaande tabellen de gebruikte indicatoren en bijbehorende bronnen weer. Allereerst de gebruikte indicatoren voor de MDI-domeinen, vervolgens de gebruikte indicatoren voor de buurtprofielen.

Tabel 21. Indicatoren en bronnen – gebruikt voor de MDI-scores

Domein	Indicator	Eenheid	Omschrijving	Bron	Type data
Gezondheid	Beoordeling van eigen gezondheid	Percentage	Percentage personen met antwoordcategorie 'zeer goed' of 'goed' op de vraag naar de algemene gezondheidstoestand.	GGD gezondheids-monitor	Enquête
Gezondheid	Risico Depressie	Percentage	Het percentage personen van 18 jaar en ouder met een hoog risico op een angststoornis of depressie.	GGD gezondheids-monitor	Enquête
Gezondheid	Stress	Percentage	Het percentage personen van 18 jaar of ouder dat de afgelopen 4 weken (heel) veel stress heeft ervaren.	GGD gezondheids-monitor	Enquête
Huisvesting	Afstand bushaltes	Meter	Gemiddelde afstand tot bushaltes, tramhaltes of metrohaltes waar op werkdagen minimaal 2 bussen, trams of metro's per uur stoppen tussen 07:00 en 20:00.	OVapi	Registratie
Huisvesting	Afstand levensmiddelen	Kilometer	Gemiddelde afstand van woonadres naar de dichtstbijzijnde supermarkt of andere winkel voor dagelijkse levensbehoeften.	CBS	Registratie
Huisvesting	Afstand basisschool	Kilometer	Gemiddelde afstand van woonadres naar de dichtstbijzijnde basisschool.	CBS	Registratie
Huisvesting	Betaalbare koop-woningen	Percentage	Het percentage betaalbare koopwoningen. De betaalbaarheidsgrens wordt bepaald door 4,5 keer het bruto mediaan inkomen van het betreffende jaar.	CBS Microdata	Registratie
Huisvesting	Afstand huisarts-praktijk	Kilometer	Gemiddelde afstand van woonadres naar de dichtstbijzijnde huisartsenpraktijk.	CBS	Registratie
Inkomen	Arme huishoudens	Percentage	Huishoudens met een inkomen onder of rond het sociaal minimum.	CBS	Registratie
Inkomen	Financiële buffer	Percentage	Percentage huishoudens met voldoende financiële buffer, rekening houdend met de grootte van het huishoudens.	CBS Microdata	Registratie
Opleiding	Laag opgeleiden	Percentage	Aandeel laagopgeleiden in de bevolking (15-75 jaar).	CBS	Registratie
Veiligheid	Geweldsdelicten	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal geregistreerde gewelds- en seksuele delicten per 1.000 inwoners.	Politie	Registratie
Veiligheid	Vandalisme	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal vernielingen c.q. zaakbeschadigingen per 1.000 inwoners.	Politie	Registratie
Veiligheid	Vermogensdelicten	Aantal per 1.000 inwoners	Het aantal vermogensdelicten per 1.000 inwoners.	Politie	Registratie
Werk	Arbeidsongeschiktheid	Percentage	Percentage van de bevolking dat arbeidsongeschikt is; te maken	CBS	Registratie

			heeft met 'verlies aan verdien capaciteit', als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte of gebreken.		
Werk	Netto arbeids- participatie	Percentage	Netto arbeidsparticipatie onder inwoners van 15 tot 75 jaar oud.	CBS	Registratie
Woonomgeving	Emissie koolstof- dioxide	kg/inwoner	De gemiddelde emissie koolstofdioxiden (CO2) per inwoner van de sectoren 'Consumenten, Verkeer en vervoer, en Handel, Diensten en Overheid naar de lucht.	Emissie- registratie	Registratie
Woonomgeving	Emissie stikstof-oxiden	kg/inwoner	De gemiddelde emissie stikstofoxiden (NOx) per inwoner van de sectoren 'Consumenten, Verkeer en vervoer, en Handel, Diensten en Overheid naar de lucht.	Emissie- registratie	Registratie
Woonomgeving	Emissie fijnstof	kg/inwoner	De gemiddelde emissie fijnstof (PM2.5) per inwoner van de sectoren 'Consumenten, Verkeer en vervoer, en Handel, Diensten en Overheid naar de lucht.	Emissie- registratie	Registratie
Woonomgeving	Energielabel woningen	Percentage	Het percentage gelabelde woningen met energielabel B of hoger.	RVO, Klimaat- monitor	Registratie
Woonomgeving	Geluid- belasting	Percentage	Percentage landoppervlakte belast met een geluidsniveau hoger of gelijk aan 55 dB.	GGD gezondheids- monitor	Enquête
Woonomgeving	Openbaar bomen	Percentage	Percentage openbare ruimte met bomen exclusief agrarisch.	Klimaat-effect- atlas	Registratie
Woonomgeving	Openbaar groen	Percentage	Percentage openbare ruimte met laag groen exclusief agrarisch.	Klimaat-effect- atlas	Registratie
Woonomgeving	Verkeers- onveiligheid	Ongevallen per kilometer weg	Het aantal verkeersongevallen per kilometer weglengte.	Rijkswaterstaat	Registratie
Woonomgeving	NMVOS	kg/inwoner	De gemiddelde emissie vluchtige stoffen (NMVOS) per inwoner naar de lucht.	Emissie- registratie	Registratie

Tabel 22. Indicatoren en bronnen – gebruikt voor de buurtprofielen

Thema	Indicator	Eenheid	Omschrijving	Bron	Type Data
Algemeen	Inwoner-aantal	Aantal	Aantal inwoners per buurt.	CBS	Registratie
Inkomen / bestaans-zekerheid	Arme huishoudens	%	Percentage huishoudens met een inkomen onder of rond het sociaal minimum.	CBS	Registratie
Inkomen / bestaans-zekerheid	Arme huishoudens (120% sociaal minimum)	%	Percentage huishoudens met een inkomen tot 120% van sociaal minimum	CBS	Registratie
Inkomen / bestaans-zekerheid	Gestandaardiseerd inkomen	€ (x 1.000)	Gemiddeld besteedbaar inkomen gecorrigeerd verschillen in grootte en samenstelling huishouden (x 1.000)	CBS	Registratie
Inkomen / bestaans-zekerheid	Bijstand	Aantal per 1.000 inwoners	Personen die een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet ontvangen.	Zicht op wijken / CBS	Registratie
Bijstand / bestaans-zekerheid	Kinderen in bijstand-huishoudens	%	Percentage kinderen in huishouden waarvan minimaal één lid een bijstandsuitkering ontvangt.	Zicht op wijken / CBS	Registratie
Bijstand / bestaans-zekerheid	Moeite met rondkomen	%	Percentage mensen dat aangeeft financieel moeilijk rond te komen.	Zicht op wijken / RIVM	Enquête
Woningvoorraad	Koopwoning	%	Woningen naar eigendom – koopwoning	Buurtbarometer Kennispunt Twente / CBS	Registratie
Woningvoorraad	Sociale huurwoning	%	Woningen naar eigendom – huurwoningen woningcorporatie	Buurtbarometer Kennispunt Twente / CBS	Registratie
Woningvoorraad	Particuliere huurwoning	%	Woningen naar eigendom – huurwoningen overige verhuurders	Buurtbarometer Kennispunt Twente / CBS	Registratie
Woningvoorraad	Energielabel woningen	%	Het percentage gelabelde woningen met energielabel B of hoger.	RVO, Klimaatmonitor	Registratie
Woningvoorraad	Energielast	%	Het percentage huishoudens met een laag inkomen en hoge energierekening, conform de definitie van LIHE.	CBS en TNO	Registratie
Woningvoorraad	EnergieQuote	%	Het percentage huishoudens dat meer dan 10% van het inkomen besteedt aan energiekosten.	CBS en TNO	Registratie
Onderwijs en arbeid	Laag opgeleiden	%	Opleidingsniveau in de buurt – laag	Buurtbarometer Kennispunt Twente / CBS	Registratie
Onderwijs en arbeid	Middelbaar opgeleiden	%	Opleidingsniveau in de buurt – middelbaar	Buurtbarometer Kennispunt Twente / CBS	Registratie
Onderwijs en arbeid	Hoog opgeleiden	%	Opleidingsniveau in de buurt – hoog	Buurtbarometer Kennispunt Twente / CBS	Registratie
Onderwijs en arbeid	Onderadvies	%	Leerlingen met een lager eindadvies dan het toetsadvies.	Zicht op wijken / DUO	Registratie
Onderwijs en arbeid	Arbeids-participatie	%	Percentage werkzame beroepsbevolking onder inwoners van 15 tot 75 jaar oud	CBS	Registratie
Grip en sociale samenhang	Grip op het leven	%	Percentage dat matig of veel regie over eigen leven ervaart, gebaseerd op een 7-tal stellingen.	GGD gezondheids-monitor	Enquête

Grip en sociale samenhang	Sociale samenhang	Score / duiding	Sociale samenhang verwijst naar de onderlinge verbondenheid tussen bewoners van een wijk of buurt.	Zicht op wijken / Leefbarometer	Enquête
Grip en sociale samenhang	Kosten sociaal domein	€ per inwoner	Totale kosten per inwoner voor Participatiewet, WMO, Jeugd, WLZ, GGZ en Medisch Specialistische Zorg	Vektis (gemeente Almelo) en Kennispunt Twente	Registratie

OPGERICHT IN
1947

GEVESTIGD IN
TILBURG

KENNISONDERNEMING

STICHTING ZONDER WINSTOOGMERK

AANTAL MEDEWERKERS

35

INTENSIEVE SAMENWERKINGEN

MET UNIVERSEITEN EN ANDERE
KENNISINSTELLINGEN

EXPERTISE

- PARTICIPATIE & GOVERNANCE
- WOON- & LEEFOMGEVING
- DUURZAAMHEIDSTRANSITIES
- SOCIAAL DOMEIN & ARBEID
- CULTUUR & ERFGOED
- DUURZAAMHEIDSIMPACT
- DATA EN METHODEN

ONZE OPDRACHTGEVERS

- PROVINCIES
- GEMEENTEN
- ZORG- EN WELZIJNSINSTELLINGEN
- FONDSSEN
- BANKEN

HET
pon
telos

Over Het PON & Telos

Maatschappelijke besluitvorming verbeteren

Wij zijn een sociale kennisonderneming in het hart van de samenleving. We beschouwen het als onze opdracht om maatschappelijke besluitvorming te verbeteren. Dat doen we door wetenschappelijke kennis met kennis van de praktijk te verbinden. We zijn van data, feiten en cijfers, maar geven die altijd een gezicht. Waarbij iedere stem telt. Voorkeuren en meningen halen we op, onderzoeken we, analyseren we en duiden we. Met prikkelende aanpakken en innovatieve methoden. Daarbij zijn we altijd gericht op duurzaamheid: de harmonieuze verbinding tussen sociale, ecologische en economische doelstellingen. Zo dragen we bij aan de kwaliteit van samenleven, nu en in de toekomst.

Met een multidisciplinair en creatief team van bijna 35 adviseurs en onderzoekers werken we vooral voor lokale en regionale overheden in Nederland (met een sterke kennispositie in Noord-Brabant), maar ook voor corporaties, banken, zorg- en welzijnsinstellingen, fondsen en maatschappelijke organisaties. We werken daarbij intensief samen met universiteiten en andere kennisinstellingen en zijn officieel partner van Tilburg University. Met onze kennis en inzichten adviseren we beleidsmakers en bestuurders. Zodat ze afgewogen keuzes kunnen maken. Zodat ze bestuurlijk kunnen vernieuwen. En zodat ze een positieve impuls kunnen geven aan de samenleving van morgen.

Stationsstraat 20c
5038 ED Tilburg
+31 (0)13 535 15 35
info@hetpon-telos.nl
hetpon-telos.nl